ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 194 (1794)
АВГУСТЫН 17
СРЕДА
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Тарья хуряалгые богони болзор соо дүүргэе

...аймагууднай шэнэ ургаа... түбэрилэн хуряажа эхилбэ. ...түлөө мүнөөгүй республи... ...кын колхозууд болон МТС-... ...хүдөө ажахын энэ эгээн харюу... ...ай, хүндэтэй хүдэлмэридэ ... орохонь. Партиин Цент... Комитедэй июльскэ Плену... ...тоолые зүбшэн хэлсээд, мүн ...эй XX съездын хүндэлэлдэ ...стическэ мүрысөөндэ орол... ...хада манай колхознигууд, ...торнууд таряагаа гээлтэ ...гүйгөөр, түргэнөөр хуряа... ...ндөө саг соонь тушаахабди ...гэн дуугаар мэдүүлээ. Хү... ажалшадай энэ ехэ дэбжэл... ...гойлон ударидажа, таряа ...ые богони болзор соо дүүр... түлөө социалистическэ мү... ...ргэнөөр дэлгэрүүлхэ, кол... болон машинно-тракторна ...удай арга боломжонуудые ...ень элсүүлхэ гээшэ нюта... ...и партийна, советскэ орга... хойшолуулагдашагүй шуха... ...лго мүн.

...жэлэй ургаса хуряалгын ...рние 10 үдэрһөө дээшэ бэ... ...ор соо дүүргэхээр ажалаа ...хэ хэрэгтэй. «Хуряалгын ...ые богони болгохо гээшэ ...тарянанай гээлтэ хоролтонуу... ...адхаха шиидхэхы нүхэсэл ...жэ КПСС-эй ЦК-гэй январ... ...енумэй тогтоол соо заатда... ...на. Энээниие дүүргэхын ту... түбхын түрүүндэ МТС-үүд, ...удта бии байгаа хуряал... ...шинануудые саг дары бэл... ...бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха ...тэй. Хэды тиимэ байбашье, МТС-үүд комбайн болон ху... ...бусад машинануудай за... ...гые мүнөө хүрэтэр уншжа... ...ба. Гадна, заһабарилагдаа ...ологдоһон зарим комбай... ...хэдэ хэдэн ехэнүүд дутаг... ...тай. Ториин, Хориин, Ку... Ехэ-Куналейн, Закаменай ...бусад МТС-үүд хуряалгада ...на хангалтагүйгөөр бэлэдхээ. ...ая болотор хуряалгын түсэб... ...бяагүй байһан колхозууд

...а хуряалгын эхилшэтэр иигэ... ...агайржа байһан ябадал юу ...аб гэхэдэ, аймагуудай пар... советскэ органууд, МТС-үүд колхозуудай зарим хүтэлбэри... ...мүнөө жэлэй ургаса хуряал... ...о илгаае ойлгоогүй, тэрэниие ...элэдхэлтэйгээр угтаха тушаа ...хэмжээ абаагүй байна. Тэ... ...эсэтэ зарим МТС-үүдэй ...нууд таряа түүбэрилэн хада... ...аламсаараа эбдэржэ һаата... ...тэй юумэ бүтээнэгүй. Энээн... ...шта болгон Ехэ-Кударын ...зарим комбайнова агрега... ...рүүшын үдэрэй хүдэлмэриие ...ая. Молотовой нэрэмжэтэ ...до энэ МТС-эй гурбан ком... ...рүүшын дүрбэн үдэрэй тур...ша соо оройдоо 50 гектар хадажа, нормоёо хахадлаашьегүй һэн. Шалтагааниинь юуб гэхэдэ, комбайнуудынь муугаар заһабарилагдаһан байжа һаатана. Энээн шэнги баримтануудые тоолохо болоо һаа олон.

Иимэ ябадалые дары зайсуулха хэрэгтэй. Хүсэд һайнаар заһабарилагдаагүй, элдэб дутуунуудтай комбайнуудые поли дээрэ гаргажа болохогүй. Комбайн бүхэн заатагүй зерноуловительнуудтай, унаһан таряа хуряаха, мүн мэхиинэ болон солоомо суглуулха түхеэрэлгэнүүдтэй, һүниндөө хүдэлхэ электрын гэрэлтэй байха ёһотой.

Ургаса хуряажа эхилһэн түрүүшын үдэрһөө захалаад тарянанай гээлтэтэй тэмсэхэ шухала. Тиихын тулада түбхын түрүүндэ хуряалгые тон богони болзор соо дүүргэхэ хэрэгтэй. Энээниие туйлахын тулада тарянанай эдеэшэнтэжэ байхада хадаад, һүүлээрнь сохихо түрүү аргые үргэнөөр хэрэглэхэ шухала. Зүгөөр, олонхи МТС-үүдэй, колхозуудай, тэрэшэлэн нютагуудтахи партийна, советскэ органуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ түрүү аргые дэлгэрүүлэн хэрэглэхэ тушаа анхаралаа хүсэд табинагүй. Мүн республикын хүдөө ажахын министерствын хүдэлмэрилэгшэдшье энээндэ хайша хэрэгээр хандана.

Колхознигууд, механизаторнуудай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ гээшэ хуряалгые түргэнөөр, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ ябадалай шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн мүн. Эгээл түрүүн комбайнова агрегадуудые хэрэгтэй хүнүүдээрнь бүридхэхэ, тиин комбайнуудые бүлэг бүлэгөөрнь хүдэлгэхэ хэрэгтэй. Колхозуудай хүдэлмэриин түсэбэй ёһоор поли дээрэ бүхы хүнүүдые, машина зэмсэгүүдые гаргаха шухала. Мүнөө кукуруза хуряажа, силос даралгые үргэнөөр ябуулха саг ерэбэ. Энээниие үсөөхэншье хоногоор удааруулжа болохогүй. Эдэ бүхые хараадаа абажа, хуряалгын үедэ ажалай эмхидхэлые улам бүри һайжаруулхын түлөө МТС-үүд, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд шухала анхаралаа табиха зэргэтэй.

Хуряалгатай нэгэн доро гүрэндэ таряа тушаалгые эхилхэ хэрэгтэй. Энээниие һаатуулхагүйн тулада колхозуудтахи тогуудые гүйсэд механизацилха, таряа тушаалгада хабаатай бүхы хүдэлмэринүүдые шанга графигай ёһоор ябуулха шухала.

Хүдөө ажахые дам саашадань хүгжөөхэ тушаа парти, правительствын тогтоолоор зоригжоһон манай республикын колхознигууд, механизаторнууд ургасаяа богони болзор соо, гээлтэгүйгөөр хуряаха дүүрэн аргатай. Арга боломжонуудаа бараниень элсүүлжэ, саг соонь зүбөөр хэрэглэхэдэнь партийна, советскэ органууд колхозууд, МТС-үүдтэ туһалха уялгатай.

Ургаса, тэжээл бэлэдхэлэй ябасые үдэр ерэхэ бүри хурдадхаха

Үдэр соо 50 гектар таряа хадаха уялга абаба

Ургаса хуряалгые 10 үдэр соо дүүргэхын тулада Селендумын МТС-эй түрүү комбайнернууд М. И. Ковалевский, Г. Р. Цырендоржиев, Б. Жапов, Д. Жалсанов, Д. Базаров, Я. Коврыгин гэгшэд дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаад, аймагай комбайнернуудые уряалба. МТС-эй суута комбайнернууд Михаил Ковалевский Галдан Цырендоржиев хоёр «Сталинец-6» комбайнаар үдэр соо нормын ёһоор 10 гектарай орондо 50 гектар хүрэтэр таряа хадажа, 10 үдэр соо 500 гектар ургаса хуряаха уялга абаа. Гадна, эдэ комбайнернууд сезон соо тус бүридөө 800 гектар хуряаха, 8 мянган центнер таряа сохихо уялга абаа.

Д. Бадмажапов.

Түсэбөө дүүргэе

Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тарянажалай 3-дахи бригада ниитын малай эдихэ үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын түсэбые колхоз доторoo эгээн түрүүн дүүргэбэ.

Тус бригадын бригадир коммунист Николай Тимофеевич Егоровтой хөөрэлдэхэдэ, иигэжэ хэлэбэ:

—Манай бригада үбһэ хуряаха түсэбөө богонихон болзор соо дүүргээ. Бүхы сабшалангууд булта сабшагдажа хуряагдаа, мүн урдань сабшагдадаггүй газарһаа ехэ үбһэн абтаа. Энээнэй ашаар 300 центнер эрхим шанартай үбһэн түсэбһөө үлүүлэн сабшагдаба. Эртэ хабарһаа хойшо манай бригадын гэшүүд сабшалантаа шулуу шохойһоо сэбэрлэһэн, хахадыень уһалһан байна. Тингэжэ сабшалангаймнай гектар бүриһөө 12 центнерһээ бага бэшэ үбһэн абтаба. Морин косилкашад, морин тармууршад, мүн гар хажууршад Яков Родионов, Николай Федотов, Николай Усольцев болон бусад үбһэ хуряалга дээрэ үдэрэйнгөө даалгабаринуудые хододоо үлүүлэн дүүргэдэг байгаа. Мүнөө бригадымнай гэшүүд кукурузын эшэ набшаһаар силос даража захалаа. Малдаа силос ехээр дарахын түлөө манай бригадынхид бүхы хүсөөрөө оролдохо байна.

Г. Ильин.

Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой гэшүүд ниитынгээ малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын тула эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Үбһэ хуряалга дээрэ механизированнэ тусхай бригада хүдэлмэрилнэ.

А. Мантаевай фото.

Үбһэшэдэй мүрысөөн

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолоор зоригжоһон колхозой гэшүүд энэ жэлдэ үбһэ хуряалгые богонихон болзор соо дүүргэхэ уялга абаад, хүдэлмэрилжэ байна. Үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ сабшалан дээрэ 250 хүнһөө бүридэһэн 29 звено, 29 сенокосилка хүдэлнэ. Сабшалан дээрэ колхознигуудай ажал һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Коммунистическэ партиин XX съездын хүндэлэлдэ, үбһэшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Мүрысөөнэй дүнгүүд таба хоноод лэ бюллетень дээрэ гаргагдажа, звено бүхэндэ эльгээгдэдэг байна. Звеногой гэшүүдэй ба морин косилкашадай мүрысөөнэй дүнгүүд үдэр бүхэндэ харуулагдадаг юм.

Олонхи колхознигууд үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ һайнаар хүдэлнэ. Илангаяа нүхэд Гундуевай, Дашипиловай, Будаевай ба Цыреновэй хүтэлбэрилдэг звенонуудай гэшүүд һайнаар хүдэлнэ. Тэдэнэр үдэрэйнгөө даалгабариие 110—120 процент хүрэтэр дүүргэдэг байна. Морин косилкашад Гомбоев, Банзаракцаев, Гундуев ба бусад 3,5 гектар нормотой аад, үдэр бүхэндэ 4—5 гектар сабшана. Мүнөө морин косилкын бүтээсые дээшэлүүлхын тула мүрысөөн үдэрһөө үдэртэ дэлгэржэ байнхай.

Үбһэ хуряалгын эхилһэнһээ хойшо 3475 гектар сабшалан гэхэ гү, али түсэбэй 96,4 процент сабшагдаа. Гектар бүриһөө 10—12 центнер үбһэн абтана. Мүнөө колхозой сабшалан дээрэ 43 мянга шахуу бухал табигдаад һүрилэгдэжэ байна. Колхознигуудай ажалые һайнаар эмхидхэһэн дээрэһээ сабшалгын, тармалгын ба сомолгын хүдэлмэринүүд хоорондоо таһалданагүй. Энээнэй ашаар колхоз һайн шанартай үбһэ хуряажа абана.

Колхозой партийна эхин организаци (секретариинь нүхэр Балуев) үбһэ хуряалгада хүдэлмэрилдэг колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һайнаар эмхидхээ. Агитатор бүхэн даалгабаритай, тэдэнэр КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолнуудта зорюулагдаһан хөөрэлдөөнүүдые ба уншалгануудые үнгэргөө.

«Коммунизм» колхозой гэшүүд КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолдо харюу болгон үбһэ хуряалгые улам түргэдхэжэ, ниитынгээ малые тэжээлээр гүйсэд хангахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ.

Д. Гончиков.

Кукурузаар түрүүшын 224 тонно силос дараба

Урда жэлнүүдтэ Бичурын аймагай «Заря Коммунизма» колхоз ниитынгээ малһаа ашаг шэмэ тон багаар абадаг байһан юм. Харин КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй гарахада колхознигууд кукуруза ехээр тарижа, малдаа шэмэтэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэдэг болохо гэжэ шиидэһэн байна. Тиин үнгэрэгшэ хабартаа энэ колхозойхид Бага-Куналейн МТС-эй механизаторнуудтай хамта нягта барисаатайгаар ажаллажа, түрүүшынхеэ үргэлжэ ехэ полинууд дээрэ кукуруза тариһан байна.

Энэ зундаа кукурузын тарилгада харууһан хэгдэжэ, муу бэшэ ургаса ургуулагдаа. Мүнөө эндэ кукурузын полинууд хуряагдажа, шэмэ ехэтэй ногоон эшэ намаануд силос болгон дарагдажа захалба. Хэдэхэн үдэр соо 224 тонно силос дарагдаад байна. Кукурузын эшэ намаануудаар силос дараха хүдэлмэри үргэлжэлһөөр. Колхоздо мүн ороoһото культурануудай зарим полинууд түүбэрилэн хадагдажа захалаа.

К. Замбалаева.

Түрүү бригада

Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз үбһэ хуряалгые эмхитэйгээр ябуулжа байна. Бригадануудай дунда тарянажалай 1-дэхи бригада (бригадирынь Г. Р. Цынгунов) түрүүлжэ ябана. Энэ бригада 1452 центнер эрхим шанартай үбһэ һүрилжэ, 200 тонно силос дараа. Эндэ хүдэлжэ байһан колхознигуудай ажал һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Энээнэй ашаар бригадын олон гэшүүд үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ. Р. Д. Рампилов, Б. И. Батомункуев гэгшэд үбһэ һүрилэлгэ дээрэ һайнаар хүдэлнэ. Гар хажууршад М. Цыбикова, Х. Банзарова, Д. Эрксева, морин косилкашан Г. Ж. Занданов гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабариие 100—110 процент дүүргэдэг байна. Үбһэшэдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ тарянажалай 1-дэхи бригада түрүү һуури эзэлжэ, колхозой правлени болон парторганизациин дамжуулгын Улаан тугта хүртөө.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ бултадаа хабаадалсажа, тус бригадынхид үбһэ хуряалгые болон силос даралгые һаяар дүүргэхэ гэһэн уялга абаа.

Г. Эрдынеев.

Молдавска ССР-эй колхозууд болон совхозууд таряа тушааха гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ

Республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд түсэбһөө гадуур 4,7 миллион пүүд таряа гүрэндэ тушааха гэһэн уялга абаа

...давиин колхознигууд, МТС-... ...олон совхозуудай хүдэлмэри..., хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ...эй ЦК-гэй Пленумүүдэй тог... ...удые бэелүүлэн, КПСС-эй XX ...е эрхимээр угтахын түлөө ...стическэ мүрысөө дэлгэрүүл... ...аа, таряа тушааха гүрэнэй ... (кукурузагүйгөөр) болзор... ...урид дүүргээ. 25,3 миллион ...таряан, тэрэ тоодо 17,2 милли... ...шэнисэ гүрэндэ тушаагда... ...на. Республикын колхозууд совхозууд арга боломжо... ...тооложо үзөөд, түсэбһөө га... 4,7 миллион пүүд таряа гүрэн... ...ааха гэһэн уялгануудые абаа. ...дээрээ 30-һаа үсөөн бэшэ миллион пүүд таряан мүнөө жэлдэ гүрэндэ тушаагдаха байна. Тайлбарилан хэлэбэл, эгээн ургаса һайнтай байһан 1952 ондо тушаагдаһан таряанда орходоо 6,2 миллион пүүдээр ехэ таряан мүнөө жэлдэ тушаагдаха болоно. Колхознигуудай ажалта үдэртэ үгтэхэ натуральна ба мүнгэн түлөөһэн нилээд дээшэлхэ байна.

Молдавиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд хадаа кукуруза, наран сэсэг болон сахарна свёкло энэ жэлдэ һайнаар ургуулаа. Энэнь дурсагдаһан культурануудые тушааха ба худалдаха гүрэнэй түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангаха байна.

Чехословацка хүдөө ажахын делегаци Москвада ерэбэ

...Р-эй Хүдөө ажахын министер... ...уряалаар Чехословацка Рес... ...хүдөө ажахын делегаци ... 15-да Москва ерэбэ. Сло... ...ой модоной ба модо болбо... ...аг промышленностиин зургаанай этигэмжэтэ Франтишек Тупик гэгшэ энэ делегациие толгойлно.

СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд Киевскэ вокзал дээрэ делегациие угтаа.

(ТАСС).

ХҮДӨӨ АЖАХЫН БҮХЭСОЮЗНА ВЫСТАВКЭ ДЭЭРЭ

ТОМОДХОГДОҺОН КОЛХОЗ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

Главна павильон соо Ставропольска хизаарай Ново-Александровска районой Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо зорюулагдаһан нэгэ һонирхолтой стенд бии. Нэгэ хэдэн жэлэй саада тээ эндэ хүдөө ажахын багаханууд найман артель нэгэдэһэн юм. Нэгэдхэгдэһэн колхоз 22 мянга гаран гектар газартай, тэрэнэйнь 18 мянган гектарынь хахалагдадаг газар байгаа. Колхоз хадаа үнгэрһэн табан жэлэй турша соо баяжаа, ехэ олзо оруулдаг болоо. Тэрэнэй тарилгань хоёр дахин ехэ болоо, мүн малай ашаг шэмэ үгэлгэ бүри дээшэлээ, тэжээл үйлэдбэрилгэнь оло дахин нэмээ. 1950 ондо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр мянган килограмм шахуу һү һаадаг байгаа һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ хоёр мянга хүрэтэр һү һаагаа, энэ жэлдэ августын 1-дэ 2250 килограмм һүн һаагдаһан байна. Тэрэнэй мүнгэн олзонь 8 дахин ехэ болоо, гэхэ гү, али жэл соо 16.700 мянган түхэриг хүрэтэр доход оруулна. Хони, гахай, шубуун амжалтатайгаар үсхэбэрилэгдэнэ. Мүнөө колхоз 2500 толгой эбэртэ бодо малтай, 5 мянган гахайтай, 20 мянган хонитой, 80 мянган толгой шубуутай, мянган моритой ба зүгын мянган үүртэй пасекатай.

Колхозой түрүүлэгшэ Н. Ф. Лыскин выставкын экскурсантнуудые олон һалбаритай томо ажахынгаа хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсуулаа. Хүдөө ажахын артельдэ ажал эмхидхэлгэдэнь экскурсантнууд ехээр һонирхоо. Эндэ ургамалай ажахын ба малажалай 8 бригада байгуулагданхай. Энэ хадаа жэлэй турша соо колхознигуудай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ арга олгоно. Хүдөө ажахын энэ артелиие Григоро-Полисска МТС хангадаг байна. Эндэ тарянажалай гол шухала бүхы хүдэлмэри, мүн малажалай нилээд олон хүдэлмэри механизировалэгдэнхэй.

Район соо энэ зун ган гасуур боложо, хуурай һалхяар һалхилжа байгаа. Гэбэшье, түрүү агротехникын ба МТС-эй туһаламжын ашаар колхоз энэ бэрхэшээлые дабажа шадаа. Ороoһо таряан ганда дайрагдаһан байбашье, гектар бүриһөө 13 центнер гаран таряан, түргэнөөр эдеэшэдэг сортын шэниисын ехэ талмай дээрэһээ 20—25 центнер таряан абтаһан байна. 3 мянган гектарта таригдаһан кукуруза ехэ һайнаар ургаа.

Союз соо эгээн түрүүшын колхозой шубуунай фабрика Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо байгуулагдаа. Тэрэнь мүнөө 20 мянган толгой шубуутай, ерэхэ жэлдэ шубуунайнь тоо 100 мянган толгой хүрэтэр олон болохо байна.

Экскурсантнууд нүхэр Лыскинэй лекциһээ һонирхолтой олон шэнэ юумэнүүдые мэдээ. Колхознигуудта санатори баригданхай. Колхоздо 10-дахи классай һурагшадай үйлэдбэриин һуралсалда һураха бригада байгуулагданхай. Тэдээндэ 22 гектар газар, машина, унаа даалгажа үгтэнхэй.

КУКУРУЗЫН ЭРХИМ СОРТНУУД БА ГИБРИДҮҮД

«Таряан» гэжэ павильондо дүтэ манай орон дотор ургуулагдадаг кукурузын 46 эрхим сортнууд ба гибридүүд ургажа байна. Украинада, Грузида, Кубаньда ургадаг эдэ ургамалнууд Москвагай эрхэ байдалда һайнаар ургажа байна. Кукурузын зарим эшэнүүд хоёр метр утатай болоо. Зарим орой эдеэшэдэг сортнуудһаа бэшэн хуу сэсэглэжэ байна. Эртын сортнуудай олохон эшэнүүдтэ буурсагууд монсойгоо.

Манай ороной олохон нютагуудтахи научно-шэнжэлэлгын ба туршалгын эмхи зургаануудай бии болгоһон шэнэ сортнууд эндэ мүн ургуулагдаа.

Энэ жэлдэ манай ороной олохон областьнуудай колхозууд болон совхозуудта гибриднэ үрэһэнүүдые хайшан гэжэ ургуулан абадаг тухай ВСХВ дээрэ харуулагдана. Гибриднэ үрэһөөр тарилга хэхэдэ ямар ехэ аша туһатай байһаниинь Днепропетровска областиин Ново-Московско районой Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой жэшээ дээрэ «Таряан» гэжэ павильон соо харуулагдана. Иимэ үрэһөөр тарилга хэхэдэ колхоз залаануудыень тайрахын тулада гектар бүхэндэ таба — долоон ажалта үдэр үлүүгээр гаргашалбашье, хойто жэлынь ажалта үдэр бүхэндөө 25—30 центнер ороoһо үлүү ехээр үгэдэг.

ТҮРГЭН ЭДЕЭШЭДЭГ ПОМИДОР

ВСХВ-гэй овощной культурануудай участок дээрэ түргэн эдеэшэдэг помидор хүнүүдэй анхаралые татадаг. Помидорой эшэнүүд томо томо улаан эдеэнүүдээр хушагданхай. Хэдэ хэдэн селекционно ба туршалгын станцинуудаар гаргагдаһан 9 эрхим сорт эндэ суглуулагдаа.

Помидор гээшэ урда зүгэй ургамал байһан юм. Ядахадаа Москва шадарныье эдеэшэдэггүй байгаа. Мичуринай заабариин ёһоор, советскэ селекционернүүд овощной энэ культурые холын хойто зүг руу абаашаа. Һүүлэй үедэ Сталинска шангай лауреат А. В. Алпатьевай бии болгоһон «Грунтово Грибовска 1180» гэжэ сорт хаа хаанагүй һайн гэгдэдэг болоо. Тэдэнэр Архангельска областьдошье, Карело-Финскэ ССР-тэшье ургуулагдадаг юм. Энэ сорт Ленинградска областиин Рощенско сортучастогта гектар бүридэ 823 центнер ургаса үгөө. Нүгөө — «Скороспелка-1165» гэжэ сорт Урал болон Сибириин хойто областьнуудта ургуулагдана. Белорусска плодово-овощно туршалгын станциин түргэн эдеэшэдэг сорт нэгэ бага хожомдожо эдеэшэнэ.

«Скороспелый хавский» гэжэ сорт колхозно болон совхозно овощь ургуулагшадай анхаралые татана. Тэрэ сорт гансашье эртэ эдеэшэдэг бэшэ, мүн ган гасуурта, хүйтэндэ яадагшьегүй байдаг юм. Энэ ургамал дүрбэн градус хүйтэн болоходо хамаагүй тэсэдэг. Ярославска сортучастогта помидорой энэ сорт гектар бүридэ 852 центнер ургаса үгөө.

Эндэхи участок дээрэ хайшан гэжэ помидорой эртын ургаса ехээр абаха тухай арга дүршэлнүүд харуулагдаа. Москва шадар рассаданууд апрелиин эхеэр таригдаад, апрелиин һүүл багта үтэгжүүлгэтэй горшоогхонууд соо ургуулагдаһан, тиигээд июниин 5—10-да газарта һуулгагдаһан байгаа. Ургамалнууд хоорондоо 75 сантиметр зайтайгаар квадратно-гнездовой аргаар һуулгагдаа. Зарим нүхэндэ 100 хүрэтэр помидорой эдеэнүүд ургаа. Миин юрын аргаар тариһанда орходоо помидор хоёр неделэ эртэ ургаһан байна.

(ТАСС).

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ республикын ажалшад шэнэ амжалтануудые туйлахаар зоригжонхой

** **

Түрүүшүүл хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй харюуда Сэлэнгын аймагай Сүхын МТС-эй механизаторнууд дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялга абаһан байгаа. Энэ жэлдэ механизаторнууд зөөлэн хахалалгада оруулхада 47700 гектар газар элдүүрилхэ уялга абаһан юм. Тэрэнээ сүхынхид амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Августын 1-дэ урда һарануудай хүдэлмэриин дүнгэй гаргагдахада, тракторна олохон бригаданууд жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ дүтэлһэн байба. Жэшээлхэдэ, нүхэр Жигмитовэй хүтэлбэриллдэг 5-дахи тракторна бригада сезон соо 6.259,4 гектар зөөлэн хахалалга хэхэ байһан аад, августын 1-дэ 4.252,8 хэжэ, түсэбөө 70—аад процент дүүргээ. Мүн нүхэр Пташнигай хүтэлбэриллдэг 6-дахи бригадынхид сезонойнгоо уялгые 79,4 процент дүүргээ. Энэ бригада мүнөө МТС-эй дирекци, партийна болон профсоюзна организациин дамжуулгын Улаан туг барижа байнхай.

МТС-тэ эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг трактористнууд олон. Сүхын МТС-эй конторын газаахи Хүндэлэлэй доскада эрхим ажалаараа шалгарһан олохон трактористнуудай нэрэ бэшэгдэнхэй. Энэ жэлдэ «ДТ-54» трактораар халаан соогоо 790 гектар зөөлэн хахалалга хэхэ түсэбтэй аад, августын 1 болотор 1004 гектар газар һайн шанартайгаар элдүүрилжэ, жэлэйнгээ түсэбые 127 процент дүүргэһэн тракторист Бавасан Лхамажаповай нэрэ тэдэнэй дунда бэшээтэй. Мүн 4-дэхи бригадын тракторист Федор Хохриков «ДТ-54» трактораар үнгэрэгшэ һарануудта 1002 гектар зөөлэн хахалалга хэһэн байна. Энээн шэнги иимэ эрхимээр ажаллажа байдаг трактористнууд МТС-тэ олон. Үнгэрэгшэ һарануудай дүн һаяхан гаргагдажа, олохон механизаторнуудай нэрэ Хүндэлэлэй доскада шэнээр бэшэгдээ.

МТС-эй механизаторнууд энэ зундаа ургаса хуряалгада барагаар бэлэдхээ. Комбайнууд болон таряа хуряалгада хэрэглэгдэхэ хүдөө ажахын машинанууд, зэр зэмсэгүүд саг болзортоо заһабарилагдаа.

Мүнөө МТС-эй харьяата колхозуудай полинууд дээрэ түрүүшын комбайнууд таряа хадажа, тракторна сенокосилканууд болон виндроуэрнууд кукуруза хуряажа захалба.

С. Гордеев.

Алдарта үдэрые ажалай амжалтаар угтахын түлөө

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой огородой бригадынхид овощиин баян ургаса ургуулхын тулада бүри эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Овощиин 6, хартаабхын 30 гектар газар дээрэ 98 тонно наг шэбхэ, 48 центнер үнэһэ, 31 центнер шубуунай аргалаар үтэгжүүлгэ хэгдээ һэн. Капустын 2,6, помидорой 0,2 гектар дээрэ горшоогхонууд соо ургуулагдаһан рассаданууд таригдаа.

Тиигээд хабарай тарилга агротехническэ һайн болзорто шэнэ түрүү аргаар хэгдэһэн байха юм. Жэшээлхэдэ, хартаабха квадратно-гнездовой аргаар, шэлэгдэмэл үрэһөөр таригдаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ огородой бригадынхид мастер-овощевод Д. Ш. Ангуреновэй хүтэлбэри доро ургасын хойноһоо харууһа хэжэ байна. Хартаабхын ряд хоорондын газар хоёр дахин элдүүрилэгдэжэ обоологдоо, капуста, үгэрсэ болон бусад культурануудай буртаг үбһэнүүд түүгдээ. Огородой культурануудта нютагай үтэгжүүлгээр нэмэлтэ тэжээл оруулагдана. Овощь ургуулагшад Екатерина Попова, Иринца Тохорова, Долгор Мархуева, Дари Саргаева, Аюша Шатхоноева, Дулма Петушкеева болон бусад эрхимээр ажаллана.

Үнгэрэгшэ жэлдэ колхоз ганса овощь худалдалгаһаа 100 мянган түхэриг олзо доход оруулаа һэн. Энэ жэлдэ овощь болон хартаабхын ургаса нёдондонойхиһоо холо үлүү. Овощь худалдалгаһаа адагынь 150 мянган түхэригэй олзо доход оруулагдахаар хараалагдана. Түрүүшын овощь худалдагдажа захалаа. Үгэрсэ болон ногоон мангир худалдажа, колхоз 5 мянга гаран түхэригэй олзо оруулаад байна. Уялгата ёһоор гүрэндэ овощной культуранууд тушаагдажа үргэлжэлһөөр.

Колхоздо мүнөө нэгэ шэнэ теплицэ баригдажа байна. Тэрээн соо хойшодоо эртын овощь ургуулагдажа байха юм.

И. Манзарханов.

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай консервын заводой коллективэй дунда КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн улам үргэн далайсатайгаар дэлгэрнэ. Тус заводой банка хэдэг цехын хүдэлмэрилэгшэ комсомолка Надежда Зверькова халаанайнгаа нормые 125—130 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Зверькова банка оёорложо байна.

А. Мантаевай фото.

★ ★

Шэнэ газарта ошоод байхадаа...

«Забайкаллес» комбинадай Черемуховска леспромхоз модо зөөлгынгөө июль һарын түсэбые болзорһоонь 10 үдэрөөр урид дүүргээ. Энэ леспромхоз урдань ехээр гээгдэжэ ябаһанаа һүүлэй үедэ түрүүшүүлэй зэргэдэ гараба.

Черемуховска леспромхоз хоёрдохи кварталайнгаа түсэбые 113 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 291 мянган түхэригэй продукци гүрэндэ үгөө. Леспромхозой коллектив түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэйнгээ ашаар салин хүлһэнэй фондһоо 79,4 мянган түхэриг алмажа, үнгэрэгшэ жэлэй хоёрдохи кварталтай сасуулбал продукциин үные 7,4 дахин химдаруулаа.

Черемуховска леспромхоз шэнэ участогта модо отолжо эхилһэн дээрэһээ нимэ амжалта туйлаһан байна. Леспромхоз шэнэ участогта нүүхэдээ бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хээ. Модо шэрэхэ харгы һайнаар заһагдаһан, механизмууд болон хүдэлмэришэд зүбөөр хубаарилан табигдаһан байна. Модо шэрэдэг машинанууд модонуудые хуурай газар дээрэ буулгахын орондо сэхэ уһанда табина. Тиигэжэ 12 хүдэлмэришэдые сүлөөлжэ, ондоо ажалда оруулха арга олгоо. Гадна, леспромхозой шэнэ участогта нүүхэдэ 36 хүдэлмэришэд ондоо ажалда оруулагдаһан байна. Тэрээнэй ашаар мастерска нэгэ участок шэнээр байгуулагдаа.

Партиин XX съездын хүндэлэлдэ леспромхоздо социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Олон хүдэлмэришэд ажалай эрхим жэшээ харуулна. Тэдэнэй тоодо үдэрэйнгөө даалгабарине 200—240 процент дүүргэдэг нүхэд Астраханцев, Спиридонов, Жарков болон бусад оролсоно.

М. Старкова.

Силос дараха тусхай бригада эмхидхэбэ

Партиин Центральна Комитедэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Кударын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозойхид энэ жэлдэ нёдондонойхидо орходоо һү һаалгаяа 2,4 дахин дээшэлүүлбэ. Энэ амжалта яагаад туйлагдааб гэхэдэ, колхоз малдаа шэмэтэ тэжээл ехээр бэлдэдэг болоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхоз хээрын ногоогоор 600 гаран тонно силос даража, үбэл, хабарай сагта һаамхай үнеэдтээ эдюулһэн байгаа.

Силосэй ашагтайень мэдэһэн эндэхи колхозойхид саашадаа силос бүри ехээр дарадаг болохо гэжэ шиидэһэн байна. Үнгэрэгшэ хабар 270 гектар газарта кукуруза таригдаа һэн. Хабар, зунай сагта кукуруза һайнаар харууһалагдаа, ряд хоорондын элдүүрилгэ 2 дахин хэгдэжэ, нэмэлтэ тэжээл оруулагдаа. Иигэжэ кукурузын һайн ургаса ургуулагдаа.

Оролдожо ургуулһан ургасаяа гээлтэ хоролтодо оруулангүйгөөр, шанар һайнтайгаар хуряажа абахын тулада колхозой правлени 50 хүнһөө бүридэһэн силос дараха тусхай бригада эмхидхэбэ. Тэрэ бригадада ашаанай 3 автомашина, 20 тэргэ морин үгтэһэн байна. Бригадые колхозой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Шешурев хүтэлбэрилнэ. Энэ бригадынхид тээсгэндээ хээрын ногоогоор 180 тонно силос дараад, эдэ үдэрнүүдтэ кукурузын ногоон эшэ намаануудаар силос даража захалба. Мүнөө энэ хүдэлмэриин ябаса үдэр бүри үргэдэжэ байна.

С. Таханов.

Дутагдалнуудаа усадхаж шадаагүй газетэ

Баргажанай аймагай **«Баргузинская правда»** газетэ колхозууд болон МТС-үүдэй партийна эхин организацинуудай ябуулжа байһан хүдэлмэрие тон хангалтагүйгөөр харуулна гэжэ 1954 оной октябриин эхин багаар «Бурят-Монгольская правда» газетэ хэблэлэй шэнжэлэлдэ бэшэһэн байгаа. Илангаяа партийна эмхидхэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэри, социалистическэ мүрысөөн тухай багаар бэшэгдэнэ гэжэ онсо тэмдэглэгдэһэн байха юм.

Тэрэ гэһээр жэл шахуу саг үнгэрөө. «Баргузинская правда» газетын 1955 ондо гараһан номернуудай хуудаһануудые иража хараад байхада, тус газетэ хадаа дээрэ заагдаһан дутагдалнуудые усадхаха тушаа эрид хэмжээ абаагүй, партийна хэблэлэй шүүмжэлэлһээ бодото тобшолол хэжэ шадаагүй гэхэдэ боломоор байна.

1955 оной январьһаа август һара хүрэтэр партийна ажабайдалда зорюулагдаһан гуша үлүүтэй материал газетэдэ толилогдоһон байна. Тэдэнэй олонхинь энэ жэлэй февраль һарада болоһон һунгалтын бэлэдхэлэй үедэ партийна организацинуудай ябуулһан ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри тухай, тиихэдэ партийна һуралсалай ямараар үнгэржэ байһан тухай бэшэгдэһэн байгаа.

Зүгөөр, аймагай колхозуудай болон МТС-эй партийна организацинуудай социалистическэ хүдөө ажахын шухала һалбаринуудые эрид хүгжөөхэ талаар парти, правительстваар табигдаһан зорилгые дүүргэхын түлөө ямараар тэмсэжэ байһание харуулһан статьянуудые газетын хуудаһануудта олохонь тон бэрхэтэй. Партиин Центральна Комитедэй январска Пленумэй һүүлээр аймагай дүрбэн колхозуудта—XVIII партсъездын, Уланай сомоной Сталинай, Карл Марксын, Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудта партийна суглаанууд үнгэргэгдэжэ, тус Пленумэй шиидхэбэрие зүбшэн хэлсээд, коммунистнууд өөһэдынгөө зорилгонуудые тодорхойлбо, бодото хэмжээнүүдые хараалба гэжэ газетэ бэшэһэн байгаа. Эдэ колхозуудай партийна эхин организацинууд суглаан дээрэ баталан абтаһан тогтоолнуудаа хэр зэргээр дүүргэжэ байнаб, колхозуудайнгаа ажахые ямар аргаар, хайшан гэжэ хүгжөөжэ байнаб гэхэ мэтын асуудалнуудые саашадаа газетэ харуулха ёһотой байгаа бэшуу. Гэбэшье, «Баргузинская правда» энэ шухала зорилгоёо дүүргэхэ талаар саг үргэлжын хүдэлмэри ябуулнагүй гэхэдэ болоно. Имагтал июлиин 17-ной номерто «Колхозой үйлэдбэрине дэбжүүлхэ талаар партийна организациин түрүүшын алхамууд» гэһэн нүхэр Н. Козулинай статья толилогдоһон байна. Энэ статья соо Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин партийна организаци гээ малажалые хүгжөөхы ямар тэмсэл хэнэб гэжэ хэлэгдэнэ.

Колхознигуудай эдэбхи дээшэлүүлхэ, тэдэнэй дунда листическэ мүрысөө эмхид рэгтэ партийна организаци анхарал хандуулнаб, комму болон комсомолецууд колхо лэдбэри дээрэ ямараар хүд нэб гэхэ мэтын шухала нууд газетын хуудаһануудт үсөөн бэшэгдэнэ.

«Баргузинская правда» хүдэлмэриндэхи дутагдалну гэнинь юуб гэхэдэ, парти низацинуудта эмхидхэлэй рини ямараар табигдаһан харуулнагүй. Партийна су хайшан гэжэ, ямар бэл гээр, ямар хэмжээндэ үн нэб, коммунистнуудай дун мүүжүүлгын хүдэлмэри ха жэ ябуулагданаб, комму партийна ямар даалгабар нэб, партийна суглаануу али партиин дээдэ органуу һан шиидхэбэринүүдэй бэелүүлэгдэжэ байһание гэхэ мэтэ эдэ бүхы асууд газетэ зохихо анхарал ханд

Хүдөө ажахые хүгжөөлгэд үүд тусхай харюусалгатайг мэдээжэ. Баргажанай аймаг сахан лэ МТС бии. Тус МТС тийна эхин организаци тухай бэшэжэ байха ёһотой байга 1955 оной хугасаан дотор газетэ МТС-эй партийна орг тухай юушье бэшээгүй, тэр гайхалтай байна.

Партийна ажабайдалые талаар энэ газетын дутагда шалтагаан юуб гэхэдэ, нэг газетын редакци партийна нуудаар бэшэдэг авторнууд шоруулхын түлөө оролдолго нагүй; хоёрдохёор, партиин жанай айком аймагай газет дэлмэрие һайжаруулха тал дакциин хүдэлмэрилэгшэдһ хихо эрилтэ хэнэгүй.

Хэблэл хадаа манай парт сэтэ ба хурса зэбсэг мүн боло нөө үедэ бүхы советскэ арад нистическэ партиин хүтэлбэ оронойнгоо ажахые улам са хүгжөөхын түлөө тэмсэжэ Газетэ бүхэнэй зорилго юуб колхознигуул, механизаторну дэлмэришэдэй политическэ эр дээшэлүүлхэ, социалистичес рысөө дэлгэрүүлхэ хэрэг Энэ талаар партийна орга нууд шиидхэхы үүргэ дүүргэд һаниинь элитэ. Тиимэһээ п ажабайдал тухай саг үргэлж жэ байха гээшэ газетын шу рилго мүн болоно.

Барилгашадай эршэтэ ажал

Табан хушуу мал, гахай, тахяа гэхэ мэтые уран гоёор зураһан диаграммын дэргэдэ бүлэг хүнүүд сугларанд, юунэйшье тухайб даа, арсалдажа байгаад хөөрэлдэнэ. Дүшэ гаран наһатай, энеэбхилһэн шарайтай нэгэ хүн сугларагшадта диаграммые тайлбарилан ойлгуулжа байна хэбэртэй.

—Үгы, Пиранглай Содбоевич, үнгэрэгшэ жэлдэ колхозоймнай олзо доход миллион үлүүтэй байһан аад, жаран ондо таба миллион үлүүтэй болохо гэжэ зүб ойлгоно гүб, али буруу гү?—гэжэ эндэ байһан нэгэ хүгшэн тэрэ хүнһөө асууна.

—Тиихэ даа, тиихэ, зүб лэ ойлгоо гээшэт, Дари хээтэй.

— Тэрээнэй хэды миллиониинь малажалһаа оруулагдаха байнаб?

—Малһаа дүрбэн миллион гараниинь.

—Тиихэдэ хониднай хэды болохо гэнэт даа?—гээд тэрэ хүгшэн дээрэ дээрэһээнь асуудалнуудые һураад лэ абана.

—Хониднай мүнөө 13 мянга үлүүтэй байгаа һаа, табан жэл үнгэрөөд байхада гушан таба мянга болоод байха.

—Нооһониинь?

—Нооһониинь гү? Нооһониинишье һураггүй ехэ болохо ааб даа. Мүнөө жэлдэ зуун ерээд центнер нооһо гүрэндэ тушаагаа һаа, жаран ондо мянга гаран центнер тушаадаг болохобди. Хонидой үүлтэр һайжаруулагдажа, гансал нарин ба нарибтар нооһотой хонидтой болохобди, һураггүй ехэ нооһон хайшалагдадаг болохо, хонин бүриһөө дундуур абажа хэлэхэдэ дүрбэн килограмм нооһон хайшалагдаха.

—Һүн хэр ехээр һаагдадаг болохо байнаб.

—Һүншье баһал ехээр һаагдадаг болохо. Энэ жэлдэ нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 750 литр һү һаахаар хараалһан байгаа һаа, 5 жэл үнгэрөөд байхада хоёр мянган литр һаадаг болохобди.

— Һайн лэ гээшэл даа, хүбүүдни, айхабтар ехэл хүдэлмэри хэхэ гэжэ түхеэржэ байгаа юм байнабди. Энэ ехэ зорилго урдаа табаад, хайшан гэжэ дүүргэхэеэ һайса бодожо, хэлсэжэ мэдээ юм аабзат даа.

—Бодогдоо ааб даа, бүхы колхозоороо сугларжа, арга боломжонуудаа тоолоожо, зүбшэжэ хэлсээ һэмнайбди. Дари хээтэй харыт хэды ехэ газар дээрэ кукуруза таригдаад байна гээшэб! Урагшаа харыт: Хэжэнгын гол дээрэ хэды ехэ барилга боложо байнаб! Эдэ жэлнүүдтэ бүхы малаа типовой байрануудта оруулаад байхабди. Малажалдахи ажал ехэтэй бүхы хүдэлмэринүүд гүйсэд механизацилагдаһан байхал.

Иигэжэ Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь Пирангалай Содбоевой тэрэ хүгшэн колхозницатай хөөрэлдэжэ байха үедэнь улаан булангай үүдэн нээгдэжэ, хори гаран наһанай үндэр бэетэй шэираг янзын хүбүүн орожо ерэбэ.

—Цыбик-Доржо, һайн хүн һанаагаар гэжэ орожо ерэбэш. Барилга дээрэшни ошохо гэжэ байгаа һэм. Барилгын хүдэлмэри хэр ябажа байнаб гэжэ Пиранглай Содбоевич тэрэ хүбүүндэ хандана.

—Барилгашье ябажал байна гээшэ ааб даа. Зургаан дархашуулнай малшадайнгаа байха хамтын байрын доодо полые табижа байна. Сонхо колодонуудынь бэлэн болонхой. Һаяар үнеэдэйнгээ байха шулуун байра барижа захалхамнай, һууринь татагдаад байна.

— Зай, ошоёл даа, һаалишадайнгаа гэр байрые, үнеэдэй типовой байра хэр болгожо байнабта, тиихэдэ нөөхи силосэй траншей? Колхозой центрын урда үзүүртэ хэдэ хэдэн байранууд. Тэдэ байрануудай хажууда шэнээр баригдаһан силосэй траншей холоһоо сайжа харагдана. Машинамнай тэрэнэй хажууда туласа ошоод зогсошобо. Табан таһалгатай шулуугаар ханалагдажа, цементээр жэлэгдэһэн гүнзэгы аад, ута гэгшын траншей бэлэн болонхой байна.

—Энээн соо адагынь 400 тонно силос дарагдаха ёһотой. Энэ траншей ёһотойл һайнаар хэгдэһэн, хэдэн зуун жэлдэ байха барилга болоо гээшэ. Манай бригадынхид энэ траншейе богонихон болзор соо барижа дүүргээ юм гэжэ үнөөхи залуу хүбүүмнай хэлэнэ.

Хэжэнгын голой урда бэедэ шэнээр баригдаһан утанууд хоёр гэр эли тодоор тобойлдожо харагдана. Тэндэ юрэдөөл ехэ барилга бодожо байһан янзатай. Гэрнүүдэй саана модо шулуун хэдэн газарта обоолоотой байна. Шэнэ байрын һуури татажа, газар малтажархиһан янзатай зурыжа харагдана. Барилгашадай хажууда ерэхэдэмнай нэгэн модо харуулдажа, сабшажа, зариманиинь модо шулуу зөөжэ байба.

—Энэ хоёр хүнүүд манай эгээл һанаха һарбайха эрхим дархашуулнай гээшэ. Тэрэ наанань һуугааша томо хүдэр хүн Самбу Гамалаев. Энэ дархамнай үдэрэйнгөө даалгабарие заримдаа 300 процент хүрэтэр дүүргэдэг юм. Тэрэ саанань һуугааша Жимбэ Рыгзенов—гар дүйтэй үни удаанай модошо дархан юм даа, —гэжэ залуухан хүбүүн барилгын бригадын бригадир Цыбик-Доржо Мархадаев хэлэнэ:

Эндэ хүдэлмэрилжэ байһан дархашуултай нилээд удаахан саг соо хөөрэлдэбэбди. Эдэ 6 дархашуул үнгэрэгшэ хабартаа малшадай һууха залгалаа угта хоёр гэр барьяа юм. Партиин Центральна Комитедэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй хүндэлэлдэ колхозойнгоо барилгашадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, эдэ дархашуул үнгэрэгшэ хабартаа һайнаар хүдэлмэрилһэн байна. Хоёр һарын турша соо модонуудаа өөһэдөө отолжо, шэрэжэ байгаад, тэдэнэр малай байха эдэ хоёр ута гэрнүүдэй торхые болзорһоонь урид барижа дүүргээ. Даалгабаряа болзорһоонь урид дүүргэһэнэй түлөө тэдэнэр мянга мянган түхэригэй мүнгэн шанда хүртөө.

—Хүдэлхэл гэжэ хүдэлэгдөө гээшэ. Хүн бүхэн үдэр бүри дунда зэргээр нормо хахад дүүргэжэ байгаа, —гэжэ дархан Самбу Гамалаев хөөрэнэ. Теэд колхоз дээрэмнай иимэ ехэ барилгын хэгдэжэ байхада хүдэлэншьегүй яахамнайб. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо һаалишад хоёр дахин ехэ һү һаагаа, хонишоднай хонин бүхэнһөө хоёр килограммһаа үлүү нооһо хайшалаа, гэжэ агитаторнууд ерэжэ дуулгадаг.

— Теэд бидэнэр дархашуулшье хүндэ мүхөөгөө үгтэдэггүй, үнэн шударгыгаар хүдэлжэ байна бэшэ аалди, — гэжэ дархашуулай нэгэн бригадиртаа хандана.

—Тиимэ ааб даа. Энэ жэлдэ барилгын ехэл хүдэлмэри хэгдээ гээшэ гэжэ залуу бригадир дархашуулдаа хандана.

Үнгэрэгшэ жэлдэ тус колхоз барилгын саг үргэлжын бригада эмхидхэһэн байгаа. Мүнөө энэ бригадада хамта 28 хүн тоологдоно. Тэдэнэр хэдэн бүлэг боложо, энэ жэлдэ барилгын айхабтар ехэ хүдэлмэри хээ. 100 үнеэдэй байха типовой байрада хэрэглэгдэхэ 600-гаад кубометр барилгын шулуун колхозой центрһээ 15 километр болохо Челсана хадын хормойдо бэлдэгдээд шэрэгдээ. 1200 кубометр модон отологдожо, барилга хэхэ газарнуудтаа зөөгдөө, малшадай һууха хэдэ хэдэн гэрнүүд баригдаа. Барилгашад силосэй траншей барилгын үедэ эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ, 400-гаад тонно силосэй траншей шулуугаар ханалһан байна.

Мүнөө бригадынхид Толгой гэжэ газартахи гүүртэдэ гурбан айлай һууха залгалаа гэр барижа байна. Үнеэдэй байха шулуун байрын барилга эхилжэ байна. Тиихэдэ энэ бригадынхид 500 хониной байха байрын модо отолжо, зөөжэ дүүргээд, һаяар барижа захалхань. Үнгэрэгшэ хабартаа колхоздо нэгэ полевой стан типовой проектээр баригдаа. Тэрэ стан тус тустаа 20—20 хүнэй байха хоёр хамтын байратай, дундаа улаан булантай. Механизированнэ нэгэ ток баригдажа, 500-гаад квадратна метр талмай цементировалэгдээ. Зүүн Аса Шэбэр гэжэ газарта 700 толгой хониной байха нэгэ байра барижа байна. Тиихэдэ дархалалгын мастерской баригдажа дүүргэгдээ. Тэндэхи гол шухала хүдэлмэринүүд механизировалэгдэхэ юм.

Барилга дээрэ мүнөөшье механизмын хүсэнүүд нилээд хэрэглэгдэдэг болоо. Модо хюрөөдэхэ, барилгын модо, түмэр зөөхэ хүдэлмэринүүд булта машинаар хэгдэнэ. Энэ жэлдэ ашаанай гурбан машина модо, шулуу зөөжэ байна. Барилгын шулуу зөөжэ байһан шофёр Иосиф Демидовэй эрхим ажалые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тэрэ үнгэрэгшэ хабартаа 600-гаад кубометр барилгын шулуу зөөһэн байна.

Мүнөө нүхэр Демидов шулуу зөөхэ дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ шэнэ уялга абаад, ажаллажа байна. Тиихэдэ бригадынхид элһэ, шабар, цемент зуураха шэнэ машина тодхожо байнхай. Колхоз мүнөө 24 мориной хүсэтэй нүүдэл электростанци худалдажа абаад, тэрэнэй хүсөөр малажалай томодхогдоһон фермэдэхи дархалалгын мастерскойн ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд пилорамаар хүдэлгэгдэхэ, малшадай һуудаг гэрнүүд гэрэлтүүлэгдэхэ юм.

Иигэжэ адуу малаар баян Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид 1955—1960 онуудта хэхээр хараалжа баталагдаһ жээ-ябуулгануудаа бодотоо лүүлхын тулада түбхын малай байха типовой байра ажахын бусад барилгануудые барижа байна.

Барилгын хүдэлмэринүүд гэжэл һайнтай залуу механи гаша Цыбик-Доржо Мархад тэлбэрилнэ. Залуу бригадир мар бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ туладаа барилгашадайнгаа тон хүндэтэй болоо.

Саашадаа энэ колхоздо байранууд, колхознигуудай гэрнүүд болон бусад бари жэл ошохо тума улам оло ригдажа байха юм.

—Ниитынгээ малые типово байраар хүсэд хангаал хада дэхи ажал ехэтэй хүдэлмэр һайса механизацилаал хада ажалһаа ашаг шэмэ ехээр болохо байнабди, — гэжэ к түрүүлэгшэ Агбан Аюрж Аюржанаев хөөрэнэ.

Колхоз ниитынгээ ажахые хэ 1955 онойнгоо түсэбые татайгаар дүүргэхэ байна. ажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэ түрэлэй малаар дүүргэгдэ жэлдэ пёдондонойхитой болоо һаа, һү һаалга хоёр шахуу дээшэлээ, хонин 2,130 килограмм нооһон хай даа. Мүнөө колхоз һү туш гүрэнтэйгөө сүм тоосоод бай рэндэ нооһо тушааха түсэб 1 цент дүүргэгдээ.

Энэ колхоз адуу малдаа жэээл элбэг ехээр бэлэдхэхэ, дулаан байрануудаар хангах ажалдахи ажал ехэтэй хүд нүүдые комплексноор механ ха, түрүү дүй дүршэл үргэн рэглэхэ, тиигэжэ малажал х гөөр хараалһан түсэбүүдэй татайгаар дүүргэхэ хүсэд а ломжотой.

Д. ДОРЖ
П. ЦЫРЕНЖА

...олхозой центрнүүдые, хүдөө тосхонуудые болбосон ...үхэлтэй болгоё, арад зоной культурно-ажаһуудалай ...илтэнүүдые дүүрэнээр хангая!

Хүдөөгэй клубуудай ...хүдэлмэриие һайжаруулха

...нютагуудай Культурын бай... клубуудай, библиотекэ... уншалгын байшангуудай ...иие эрид һайжаруулбал, ...най культурна эрилтэнь хү... хангагдаха, тэдэнэй ажа... болон политическэ эдэбхи ...шэлхэ байһаниинь дамжаг...

...гатайн аймагай зарим Куль... байшангууд культурно-гэгээ... хүдэлмэри һайнаар ябуулна. ... Ехэ-Куналейн Культурын ...ай хүдэлмэрилэгшэд ажал... культурна эрилтые хүсэдөөр ... тула ехэ оролдолго гарга... байшангай дэргэдэ агитбри... эмхидхэгдэнхэй. Тус агитбрига... хабаадагшад хабарай тарил... үедэ полевой станууд дээ... ...жа лекци, элидхэл унша... ...церт харуулдаг байһан юм.

...эй нэрэмжэтэ колхоздо мал... ...дэрые үнгэргэхэдэнь энэ ...дынхид тэдэндэ ехэхэн ту... үзүүлээ. Тэдэ холын фер... ...эр ябажа, зүжэг наада ха... байна.

...Тарбагатайн Культурын бай... ...ураннайханайнь хүтэлбэрилэг... О. Зарубина) хүдэлмэреэ ...эмхидхэнэ. Энэ Культурын ...ай эмхидхэһэн агитбригада ...ой, Калининай (Саянта), ... Ильича», «Победа», «Ги... колхозуудай гэшүүдтэ, ...торнуудта ба малшадта ха... ...рилгын үедэ 11 концерт ха... Эдэ колхозуудай гэшүүд ...гада хабаадагшадые ха... ...утадаг. Мүнөө тэдэнэр ... бригадануудаар ябажа, лекци, элидхэл уншана, концерт харуулна.

Гэбэшье, аймагаймнай зарим хүдөөгэй клубууд ажал хүдэлмэреэ һайжаруулха бүхы арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэнэгүй.

Тусхайлбал, Доодс-Саянтын клубта (даагшань комсомолец нүхэр Ефимов) нниигэ-политическэ хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Энэ клубай хүдэлмэрилэгшэд колхознигуудай культурна эрилтые хангахын тула өөдтэй юумэ хэнэгүй. Энэ клубта лекци, элидхэл үсөөн уншагдадаг, уранһайханай кружогууд эмхидхэгдээгүй байһаар.

Мүн Десятниково (клубые даагша, комсомольско организациин секретарь нүхэр Кобзева), Доодо-Жримэй (клубые даагша нүхэр Ревцов), Барыкино (клубые даагша нүхэр Прокопьева), Куйтунска (клубые даагша нүхэр Спиридонов) тосхонуудай клубуудта гансал кино харуулха, танца эмхидхэгдэхэһээ бэшэ ажал ябуулагданагүй. Эдэ клубуудай хүдэлмэриие һайжаруулхын тула хэмжээ абамаар болоо.

Мүнөө колхознигууд ниитынгээ малда үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ байна. Энэ харюусалгатай хүдэлмэриин үедэ хүдөөгэй клубууд ажалшадай культурна эрилтые хангаха хэрэгтэ ехэхэн үүргэ дүүргэхэ уялгатай байгаа. Мүнөө үедэ Культурын байшангуудай, клубуудай, уншалгын байшангуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха шухала байна.

И. Крюков, партиин Тарбагатайн **айкомой** пропаганда ба агитациин **таһагые** даагша.

Хүдөөгэй культурна гуламта

...ндо Мухаршэбэрэй аймагай ...тосхондо хүдөөгэй библиоте... ...һэн юм. Тэрэ гэһээр биб... ...номой фонд жэл бүри оло... Мүнөө тэндэ политическэ, ...ханай, хүдөө ажахын, мүн ... 10 гаран мянган элдэб но... ...

...библиотекэдэ 500 гаран элдэб ...уншагшад тоологдоно. Биб... ...һайнаар түхеэрэгдэһэн ун... ...залтай юм. Эндэ выставкэнүүд эмхидхэгдэнхэй. Тосхоной ажалшад үдэшэндөө уншалгын залда олоороо сугларна, сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэнэ. Тэдэнэр шэнэ шэнэ газетэ, журналнуудые уншана, шатар, даам наадана.

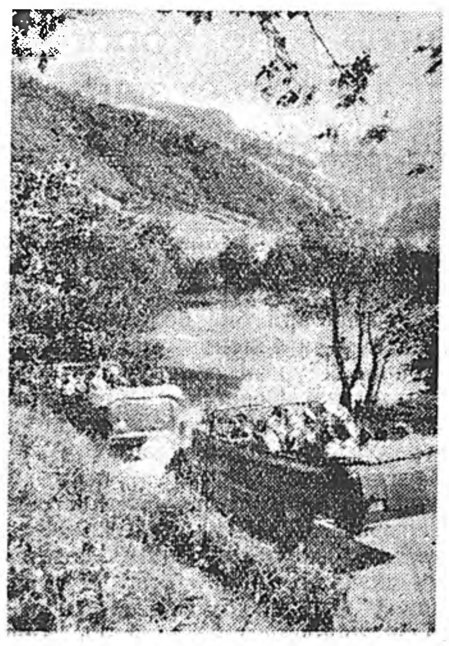
Библиотекые даагша Г. Ботина малай гүүртэ болон отарануудаар, мүн ургаса хуряалгын үедэ полевой стануудаар нүүдэл библиотекэ эмхидхэнэ.

Д. Самбуев.

Шэнэ номууд

...ын аймагай Сталинай нэ... колхозой дэргэдэхи номой ...да һара бүри шэнэ номууд ... һаяхан тус магазинда уран... ...й, научна, һуралсалай олон ... асарагдаа. Тэдэнэй тоодо ...овскиин «Булад яажа хатуу...», О. Гончарай «Знаменосцы», Ч. Цыдендамбаевай «Банзарай хүбүүн Доржо» ба бусад, мүн 1-дэхи класста үзэхэ һуралсалай номууд, научна, политическэ темээр хүдөө ажахыгаар олон брошюранууд асарагдаа.

Е. Халзанов.

Кабардинска АССР. Нальчигта 200 хүнэй байха туристска базын шэнэ байшан үнгэрэгшэ жэлэй январьда ашаглалгада үгтэһэн юм. Энэ база хадаа ВЦСПС-эй туристска-экскурсионно Центральна Управлениин базанууд сооһоо эгээл һайниинь болоно. Мүнөө жэлдэ гурба мянга шахуу туристнар эндэ ерэхэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Черекскэ хүнды сооhи Сэнхир хүхэ нуурые харахын тулада туристнар автомобильда һуугаад ошожо ябана.

ТАСС-эй фотохронико.

Һаалишадай амжалта

Республикын малшад ниитын малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлхэ гэжэ эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Энэ хэрэгтэ Бичурын аймагай Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой зарим һаалишад һайн амжалта туйлаба.

Һаалишан Антонина Очирова һү һаалгаар ажахын жэлэй түсэбые 10 һарын турша соо 336 литрээр үлүүлэн дүүргэбэ. Антонина Очирова Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ ошохонь. Һаалишад Б. Цыремпилова, М. Жигмитцыренова, Д. Эрдынеева, Э. Банзарова даажа абаһан үнеэн бүриһөө июль һара соо 200—220 литр һү һаагаа.

Мүнөө тус колхозой һаалишад партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалсаад, шэнэ амжалтануудые туйлана.

Б. Дайндоров.

Зургаан баабгай алаба

Баабгайнууд олон болоод, колхозой малда ородог болоо гэжэ дуулаһаар Ахын аймагай суута ангууша Л. Ш. Машаев тэдэнэй ябадаг газарта ошоо. Нэгэтэ үдэшэ Жойгоной Дабаанай хойто үбэртэ нэгэ баабгай буудажа алаад, арһыень үбшэжэ байхадань үшөө нэгэ баабгай гаража ерээ. Мүн энэ баабгайе буудажа алаба.

Ангууша Машаев үшөө дүрбэн баабгай хойто үдэрынь алаа. Иигэжэ энэ нүхэр гурбан үдэрэй туршада зургаан баабгайнуудые алаһан байна.

Б. Цыденжапов.

Нүүдэл кино

...жанай аймагай элдэб нюта... ...ябахада хушалтатай кузов... ...машина ходо дайралдадаг. Нүүдэл кино гээшэ. Киномеха... комсомолец Николай Бо... юм.

Бошаров — эдэбхитэй, оролдо... ба мэргэжэл һайнтай киноме... Тиимэ туладань тэрэниие ...игууд, МТС-эй механизатор... ...лшад хүндэлдэг. Н. Боша... ...онһоо хойшо киномехани... ...дална. Энэ хүдэлхэ үе соогоо ...мээ дээшэлүүлхын түлөө ...ад шанга оролдоно. Түбхын ... Н. Бошаров киноаппарадаа ... шудалха зорилго табяа ...ия киноаппарадые шудалха ...гуудые, заабаринуудые ун... теоретическэ эрдэмээ, шада... дээшэлүүлһэн байна.

...ын эхилхын урда тээ Н. Бо... киноаппарадайнгаа частьнуу... ...шалгадаг, тоһододог, заһа... ... экранаа таарамжатайгаар ... Тиимэһээ киногой гаража ... ...маршье һаад ушардаггүй. ...харахада эли тодо, хүгжэ... ...дөяаниинь һонорхоноор ... гэжэ кино хараашад хэ...

...р Бошаров гансал мэргэжэл... киномеханик бэшэ, харин ...тэй агитатор юм. Кар... ...удые кино харагшадтай ... тэрэ зүбшэн хэлсэдэг, тэдэнэй ...й картинануудые асаржа ха... ... Киногой гарахын урда тээ ...үшэд ба хүүгэдтэ картинын ...ые богонихоноор, ойлгосо... ...хөөрэжэ үгэдэг. Мүнөө нү... ...шаров Нестерихинэй участог... ...гдэнхэй. Мүн энэ шэнэ нютагта һайнаар ажаллана.

...участогай онсо илгаань гэхэдэ, кино харагшадай олонхинь залуушуулда таарамжатай картинануудые олоор харуулхада зохистой байна. Мүн энэ илгааень киномеханик хараадаа абана. Ойн баярай үдэрнүүдтэ, ажахын ба политическэ кампаниинуудта зорюулһан картинанууд саг соогоо харуулагдадаг. Жэшээнь, «Далеко от Москвы», «Подвиг разведчика», «Смелые люди», «Александр Матросов» гэжэ картинанууд эндэ ехэ һонирхолтойгоор харагдаһан байна. «Сказание о земле Сибирской,», «Яков Свердлов», «Без вины виноватые» гэжэ картинануудые киномеханик кино харагшадай захилаар харуулааһэн. Улан-Удэдэ гаража байһан зарим картинанууд Нестерихидэ зэргэ гарадаг.

Н. Бошаров мүн хүүгэдтэ харуулха картинануудай программые үргэдхөө. Колхознигуудта, хүдөө ажахыда хабаатай картинанууд хэрэгтэй сагтаа харуулагдадаг. Жэшээнь, үнгэрэгшэ хабар колхознигуудай квадратно-гнездовой аргаар хартаабха тарижа байхадань, киномеханик Бошаров «Ногоон квадрадууд тухай хөөрэлдөөн» гэжэ картина харуулааһэн. Зундаа огородой эдеэнэй буртаг үбһэ түүлгые зарим колхознигуудай хожомдуулжа байхадань, «Буртаг үбһэн—ургасын дайсан» гэжэ картина нүхэр **Бошаров** асаржа харуулаа. Мүн «Огородой эртын эдеэн», «Үндэр ургасын мастер», «Культурна малажалай хизаар» гэхэ мэтэ картинанууд колхознигуудай ажалда горьтойхоноор нүлөөлөө.

Научно-популярна, агрономическа темээр зохёогдоһон картинануудые колхознигуудта ба МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдтэ харуулжа, тэдэниие советскэ түрүү наукын амжалтануудтай, хүдөө ажахын новаторнуудай арга методүүдтэй танилсуулан, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумүүдэй тогтоолнуудые бэелүүлхэ хэрэгтэнь энэ киномеханик туһалдаг, тэдэниие урмашуулдаг юм.

Саашадаа харуулагдаха картинанууд тухай киномеханик Бошаров ходо соносходог. Афиша, плакадуудые, һарынгаа репертуарна түсэбые нүхэр Бошаров хүдөө нютагуудаар тараадаг.

Комсомолецууд, клубай хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөөгэй бусад эдэбхитэд нүхэр Бошаровта туһалдаг юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Н. Бошаров кино харуулха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ һэн. Тингэжэ 205 картина харуулагдаха байһан аад, 415 картина харуулагдаа. Эдэ картинануудые хамтадаа 48 мянган хүн хараа.

Нүхэр Бошаровай эрхим мэргэжэлтэй киномеханик, эмхидхэхы шадабаритай эдэбхитэн туладань культурын хүдэлмэрилэгшэдэй Обкомой Президиум Н. Бошаровта «Республикын эрхим киномеханик» гэжэ нэрэ олгоо. Тэрээнтэй хүдэлдэг шофер-моторист Николаевта «Нүүдэл киногой эрхим шофер-моторист» гэжэ нэрэ олгоһон байна.

Эрхим киномеханик Н. Бошаров энэ туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, харин саашадаа өөрынгөө мэргэжэлые, эмхидхэхы шадабариие улам дээшэлүүлжэ, хүдөөгэй ажалшадай культурна эрилтые хүсэдөөр хангадаг болохо зорилго табина.

Г. Эрдыниев.

Кукурузые амяарлан хуряалгын ба силос даралгын зарим асуудалнууд

(„Правдын" 1955 оной августын 12-ой номерһоо)

Малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ кукуруза гол шухала культура болоно. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд байгша ондо ороohото ба фуражна энэ үнэтэ культурын тарилгын талмайе нилээд үргэдхөө. Хабарай хэдыхэн үдэрэй туршада олон миллион гектар дээрэ кукуруза таригдаһан байна. Мүнөө олохон колхозууд ба совхозуудай полинууд дээрэ баян ургаса эдеэшэжэ байна.

Кукурузын аргагүй ехэ аша туһатай байһаниинь январска Пленум дээрэ элирүүлэгдээ һэн. Кукурузын ороohые эдеэшэнтэһэн үедэнь, хуурай бодосойнгоо талаар хүсэд эдеэшэһэн тарянһаа дутуугүй тэжээлэй сэнтэй байхадань хэрэглэхэ арга боломжо бии гэжэ хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлөөр тодорхойлогдоо. Кукурузын буурсагуудые эдеэшэнтэһэн үедэнь хуряаһанай һүүлээр ногоон набша эшэнь үлэдэг. Тэрээгээр һайн шанартай, үл хоол болостой шэмэтэ тэжээл буйлуулжа болохо юм.

Мүнөө үедэ Украинын урда областьнуудта, Дунда Азиин, Закавказьеын республикануудта кукуруза хуряагдажа ба эдеэшэнтэһэн ороoһоорнь, мүн тэрэшэлэн набша эшээрнь амяар амяарнь силос дарагдажа эхилээ. Ороной бусадшье районуудта энэ хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа эхилхэ ойртобо.

Кукурузын буурсагуудые ба набша эшые амяар амяарайнь силос болгон даралга хадаа олохон колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудта шэнэ хэрэг болоно. Тиимэһээ хүдөө ажахын органууд, хүдөө ажахын научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай, туршалгын станцинуудай хүдэлмэрилэгшэд кукуруза хуряалгые, силос даралгые һайнаар эмхидхэһэн түрүүшүүлэй дүй дүршэл согсолжо, тэрэниие бүхы колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай шадабари болгохо хойшолуулашагүй зорилготой байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаанууд ороohонойнь эдеэшэнтэһэн үедэ кукурузын буурсагуудые ба набша эшые амяар амяарайнь хуряаха туршалгануудые үнгэргэһэн байгаа. Мүн зарим областьнуудай колхозууд ба совхозуудта үйлэдбэриин иимэ туршалганууд хэгдэһэн байна.

«Терезино» гэжэ киевскэ туршалгын станциин туршалгын ажахыда 500 центнер буурсагууд, малажалай украинска институдай туршалгын ажахыда—3100 центнер буурсагууд эдеэшэнтэһэн үедөө хуряагдажа, силос болгогдоһон байгаа. Силос дараха туршалганууд тэрэшэлэн малажалай, хүдөө ажахын мал эдеэлүүлгын научно-шэнжэлэлгын институдуудта, тэжээлэй институдта, гахай үсхэбэрилгын Полтавска болон бусад институдуудта хэгдэһэн байха юм.

Зарим колхозууд ба совхозуудта кукурузын буурсагуудаар нилээд ехэ силос дараһан байна. Чувашска АССР-эй Вурнарска районой Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 800 центнер кукурузын буурсагуудаар, Московско областиин Кунцевска районой «Путь новой жизни» колхоз—306 центнер, Житомирско областиин Трояновска районой «Большевик» колхоз—150 центнер, Хмельницкэ областиин Котовскиин нэрэмжэтэ совхоз—800 центнер кукурузын буурсагуудаар силос дараһан байгаа.

Ороohонойнгоо эдеэшэнтэһэн үедэ хуряагдаһан кукурузын буурсагууд һайнаар силослэгдэдэг, малда үл хоол ехэтэй тэжээл болодог гэжэ научно-шэнжэлэлгэнүүд ба үйлэдбэриин үргэн туршалганууд дээрэһээ ойлгогдоо.

Силослэгдэһэн буурсагуудай тэжээлэй һайн шанартай байһаниие научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай тоо мэдээнүүд гэршэлнэ. Эдеэшэнтэһэн үедөө силос болгогдоһон 100 килограмм буурсагууд, шииг нойтоноойнгоо хэмжээһээ боложо, 30 ба тэрээнһээ дээшэшье тэжээлэй единицэтэй байдаг гэжэ тодорхойлогдоо.

Эдеэшэнтэһэн үедэнь хуряахада ороohоной шииг нойтон 60—70 процент байгаа һаа, силослэгдэһэн буурсагуудай тэжээлэй бодосууд илангаяа ехэ байдаг. Тиимэһээ энэ үедэ кукурузые хуряахада ба буурсагуудыень амяарайнь силос болгоходо эгээн таарамжатай гэжэ тоолохо хэрэгтэй.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлэн, колхозууд ба совхозууд үнгэрөөшэ хабартаа 17,9 миллион гектар кукуруза тараад, тэрэнэйнгээ заримыень мүнөө буурсагуудайнь эдеэшэнтэһэн үедэ хуряаха байна. Тиимэһээ кукурузаар силос дараха тон ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ гээшэ. Түбхын түрүүн кукуруза хуряаха саг һайнаар тодорхойлхо, элдэб малда ба шубуудта эдюулэгдэхэ байһыень хараадаа абан, буурсагуудаар силос дараха техникэ наринаар сахиха ёһотой.

1954 ондо зарим колхозуудта үнгэргэгдэһэн шэнжэлэлгэ ба туршалганууд хадаа кукурузын буурсагуудые, набша эшые эгээн ехээр хуряажа абахаар хуряалгын таатай саг тодорхойлхо арга олгоно. Жэшээлхэдэ, малажалай украинска научно-шэнжэлэлгын институдай туршалгын ажахын тоо мэдээнүүдэй ёһоор, кукурузын ургажа байһан үеһөө боложо, буурсагуудай ба набша эшын ургасын хэмжээе иигэжэ тодорхойлхо арга олгоно:

Болзор	Ургажа байһан үе	Набша эшын ургаса (1 гектарһаа центнерээр)	Хальһатай буурсагуудай ургаса (1 гектарһаа центнерээр)	Нойтон буурсагуудай гараса (бүхы ургасын ниитэ шэгнүүртэй сасуулхада процентээр)
2/VIII	Сэсэглэхэ үедэнь	188	50,0	28,6
11/VIII	Ороohонойнь һүн эдеэтэй үедэ	159	70,0	44,0
19/VIII	Ороohонойнь һүн-восковой эдеэтэй үедэ	144	84,0	58,3
31/VIII	Ороohонойнь восковой эдеэтэй үедэ	126	78,0	61,4
10/IX	Ороohонойнь техническэ эдеэшэлгын эхеэр	71	50,0	70,4

Кукурузын буурсагууд ба набша эшэ заатагүй ороohонойнгоо эдеэшэнтэһэн үедэ хуряагдаха ёһотой гэжэ олон тоото туршалганууд болон үйлэдбэриин практикануудай тоо мэдээнүүдээр тодорхойлогдонхой. Энээн тушаа мүнөө хэндэшье ажаг һэжэг байхагүй.

Байгша ондо зарим районуудта, тусхайлхада хара хүрьһэтэ бэшэ зонын районуудта сагай уларил муу байжа, зарим колхозууд ба совхозууд кукурузын буурсагуудые бүри эртын болзорто, ороohонойнь һүн эдеэтэй байхада хуряаха баатай болохо байна. Хэрбээ кукурузын буурсагуудай һүн эдеэтэй боложо шадахагүй байгаа һаань, тэдэниие набша эшэтэйнь сугтань силос даража болохо юм. Юундэб гэхэдэ, энэ үедэ буурсагууд тэжээлэйнгээ талаар набша эшэһээ ехэ илгаагүй байдаг юм.

Шэмэтэ тэжээл ехээр бэлэдхэхын түлөө тэмсэхэдээ кукурузые гансал һайнаар тарижа ургуулаад дүүрэхэгүй, харин буурсагуудайнь амяараа хуряагдажа эхилхэ сагые зүбөөр тодорхойлхо хэрэгтэй. Хэрбээ колхозууд ба совхозуудта силоснэ һайн барилгануудай бүтээгдээгүй, силос дараха техникын сахигдаагүй байгаа һаань, кукурузын буурсагуудаар һайн шанартай силос дарахын аргагүй. Кукурузын буурсагуудаар силос дараха зуураа, хүдэлмэреэ нарин һайнаар эмхидхэхэ, хэдэн шухала эрилтэнүүдые дүүргэхэ тон шухала гэжэ түрүү ажахынуудай дүй дүршэл ба научно-шэнжэлэлгэнүүдэй дүнгүүд харуулна.

Энэ ямар эрилтэнүүд гээшэб?

Кукурузын буурсагууд эдеэшэнтэһэн үедөө һайса бутаруулагдажа силос болгогдохо ёһотой. Энэ хадаа түбхын түрүүн силоснэ түхеэрэлтэнүүдые һайнаар ашаглаха арга олгоно. Үнэхөөрөөшье, иигэжэ силос дарахадаа буурсагууд нягтаар дарагдадаг, тиигэжэ һүнэй ба уксусна кислотатай, харин эндэ хэрэггүй тоһоной кислотагүй, һайн шанартай силос болохо байна.

Буурсагуудаар силос дараха бүхы хүдэлмэринүүд (тэрэнэй сабшагдахаһаа эхилээд, траншейдэ хэгдэтэр) богонихон болзор соо, шадаал һаа, нэгэ сүүдхын туршада дүүргэгдэхэ ёһотой. Имагтал тиигэбэл, буурсагууд бурьтахагүй ба халажа үжэхэгүй байна. Буурсагһаань хожом илгахамнай гээд, кукурузые буурсагуудтайнь сугтань сабшажа болохогүй. Юундэб гэхэдэ, буурсагууд ба набша эшэнүүдынь шииг нойтоёо ехээр гээжэ, силосэй шанар эрид муудаха байна.

Кукурузын буурсагуудаар дарагдаһан силос гахайда һайн тэжээл болодог. Кукурузын буурсагуудые гахайда тэрэ зандань үгөө һаа, тон муугаар эдидэг юм. Харин силос болгогдоһон гү, али бутаруулагдаһан буурсагуудые гахай һайнаар эдидэг. Энэ ушарые хараадаа абаха хэрэгтэй, яахадааб гэхэдэ, буурсагуудай хальһан ба узуурнууд гэхэ гү, али буурсагуудай хатуу хубиинь тэрэнэй шэгнүүрэй хахадынь болодог. Эгээл тиимэһээ гахайда эдюулхын тула бутаруулагдаһан буурсагуудаар силос дарахада һайн байна. Энэ хадаа тэжээлэй эдеэшэсые, хоол болосые дээшэлүүлдэг.

Кукурузын буурсагуудаар дарагдаһан силос гахайн тэжээлэй рациондо диилэнхи хубииень гэхэ гү, бүхы тэжээлэйнь 60—80 процентые эзэлжэ шадаха байна гэжэ малажалай Бүхэсоюзна ба Украинска институдай, гахай үсхэбэрилгын Полтавска институдай туршалганууд харуулна. Гахайе иигэжэ тэжээхэдэ амидынь шэгнүүр ехээр дээшэлдэг. Кукурузын буурсагуудаар дарагдаһан силосые элдэб хэмжээтэйгээр эдюулһэнэй эсэстэ гахайнуудай амидын шэгнүүрэй ба тэжээлэй рационой хубиласые хараад үзэхэдэ һонирхолтой байна. Гахай үсхэбэрилгын Полтавска институт тиимэ туршалга хэһэн байгаа. Тэрэнэй дүнгүүд иимэ таблица дээрэһээ харагдана:

Гахайн группа	Рационой состав (тэжээлэй үл хоол болосын талаар проц.): Кукурузын буурсагаар дараһан силос	Рационой состав: Концентрированна тэжээлэй холисо	Рационой состав: Хартаабха	Гахайн түрүүшын шэгнүүр (килограммаар)	Гахайн һүүлшын шэгнүүр (килограммаар)	Шахаһан үдэрэй тоо	Сүүдхэдэ дунда зэргээр амидынь шэгнүүрэй нэмэсэ (граммаар)
I	30	40	30	97,0	148,9	104	499
II	60	10	30	91,9	145,6	104	516

Рациондо ороһон бусад тэжээлнүүдэй 60 процентдэнь хэмжээтэйгээр кукурузын буурсагуудаар дарагдаһан силос хоёрдохи группын гахайда эдюулхэдэ, оройдоо 30 процент иимэ силос эдиһэн группын гахайда эрхэдоо амидынь шэгнүүр сүүдхэдээ һураггүй ехээр дээшэлнэ гэжэ таблица дээрэһээ харагдана.

Кукурузын буурсагуудаар силос дарахада буурсагуудай эдеэшэлгэ ба шииг нойтонһоо боложо, тэрэ томоор гү, али жэжээр бутаргагдадаг юм. Украинын урда зүгэй районуудһаа, Молдавиин, Хойто Кавказһаа, Закавказьеһаа, Дунда Азиһаа, Казахстанай урда районуудһаа бэшэ бусад районуудта кукурузын буурсагууд эдеэшэнтэһэн үедөө хэзээшье шииг нойто ехэтэй байдаг юм. Тэрэниие силос ба солоомо силос хэршэдэг юрын машинаар бутаруулдаг байна.

Урда районуудта кукурузын буурсагууд эдеэшэнтэһэн үедөөшье шииг нойто багатай байдаг. Тиимэһээ, эндэ тусгаар тааруулагдаһан силос, тэжээл хэршэдэг машинануудые хэрэглэн, тэдэниие бүри жэжээр хэршэхэ хэрэгтэй.

Гахайнуудай эдихэ элдэб янзын шэмэтэ тэжээл абахын тула кукурузын буурсагуудые хартаабхатай, улаан морковьтой, клеверэй гү, али люцерныи хэнзэтэй холижо силос дарахада таарамжатай.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Московско ба Винницкэ областьнуудай зарим колхозууд кукурузын буурсагуудые тэрэ зандань силос болгоо һэн. Тиихын тулада тэдэниие юрын траншейнүүд, башнинууд соо үетүүлэн дараһан байна. Тиихэдээ нэгэ үедэнь буурсагуудые хээд, нүгөөдэ үедэнь хэршэгдэһэн набша эшынь хэдэг байгаа. Буурсагууд 15—20 сантиметр, набша эшэ — 25—40 сантиметр зузаантайгаар дарагдаһан байна. Московско областиин Кунцевскэ районой «Путь новой жизни» колхоз кукурузаар иигэжэ силос дараһан байгаа.

Кукурузын буурсагуудые бүтэнөөр силос болгоод, шубуудта эдюулхэдэ һайн гэжэ Московско, Киевскэ болон бусад областьнуудай зарим колхозуудай дүй дүршэл харуулна.

Полинууд дээрэ кукурузые амяарлан хуряалгын ба силос даралгын хүдэлмэри үдэрһөө үдэртэ улам үргэдхэгдэжэ байна. Кукурузын баян ургасые саг соонь хуряажа, малаа шэмэтэ тэжээлээр гүйсэд хангаха гээшэ колхознигуудай, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй хойшолуулашагүй зорилго мүн болоно.

Профессор **А. ЗУБРИЛИН,** профессор **М. ТОММЭ,** малажалай украинска научно-шэнжэлэлгын институдай директор **И. ДАНИЛЕНКО,** хүдөө ажахын наукануудай кандидат **В. МАСТЕРОВА.**

Советскэ правительственна делегаци Пхеньян ерэбэ

ПХЕНЬЯН, августын 14. (ТАСС). Корейн сүлөөлэгдэһэн үдэрһөө хойшо 10 жэлэй ойн һайндэртэ хабаадахын тула КПСС-эй ЦК-гэй секретарь А. Б. Аристов түрүүтэй Советскэ правительственна делегаци мүнөөдэр Пхеньян ерээ. Арадай демократиин оронуудтай экономическа холбоо байгуулха хэрэгые эрхилхэ главна управлениин коллегиин гэшүүн А. Д. Ступов, Таджикска ССР-эй городой ба хүдөөгэй барилгын министр Х. З. Таирова гэгшэд делегациин составта ороно. Тэрэшэлэн СССР-һээ КНДР-дэ байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол В. И. Иванов делегациин составта ороно.

Синыйчжу станциһаа Пхеньян хүрэтэр бүхы зам дээрэхи түмэр замай станцинууд дээрэ Советскэ правительственна делегацие корейскэ ажалшад халуунаар амаршалаа.

Пхеньянска вокзал дээрэ Советскэ правительственна делегацие Корейн Ажалай партиин ЦК-гэй түрүүлэгшэ ба КНДР-эй министрнүүдэй кабинедэй түрүүлэгшэ Ким Ир Сен, Корейн Ажалай партиин ЦК-гэй Политическэ соведэй гэшүүн ба КНДР-эй Арадай Дээдэ суглаанай Президиумэй түрүүлэгшэ Ким Ду Бон, Корейн Ажалай партиин ЦК-гэй түрүүлэгшын орлогшо Пак Ден Ай, Корейн Ажалай партиин ба КНДР-эй правительствын бусад хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшад угтаба.

Советскэ правительственна делегацие тэрэшэлэн КНР-эй түрүүлэгшын орлогшо Чжу Дэ түрүүтэй Хитадай Арадай Республикын делегациин гэшүүд, КНДР-дэ байгаа СССР-эй посольствын дипломатическа состав, КНР-эй ба арадай демократиин оронуудай дипломатическа түлөөлэгшэд угтаһан байна.

КНДР-эй ба СССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн вокзал шадарай талмай дээрэ олон мянган пхеньянайхид сугларжа, Советскэ правительственна делегацие амаршалаа.

Нүхэр А. Б. Аристов сугларагшадай урда иимэ үгэ хэлээ:

Советскэ правительствын, Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин Центральна Комитедэй үмэнэһөө, бүхы советскэ арадай үмэнэһөө Пхеньян городой зондо ба бүхы корейскэ арадта манай үнэн зүрхэнэй, нүхэрэй ёһоной баяр манай делегациин хүргэхыень зүбшөөгыт.

Корейн сүлөөлэгдэһэнһөө хойшо гүйсэһэн 10 жэлэй ойн һайндэртэй дашарамдуулан танай республикада ерэхые бидэнние урияһанайнь түлөө Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительствода, Корейн Ажалай партиин Центральна Комитедтэ үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэнэбди. Арадай-демократическа гүрэнөө бэхижүүлхэ хэрэгтээ, тэрэшэлэн эб найрамдал сахиха ба бэхижүүлхэ, эхэ ороноо амгалан аргаар дахин нэгэдүүлхэ, нэгэдэмэл, бэеэ даанхай, демократическа Корея байгуулха хэрэгтээ шэнэ амжалтануудые туйлахыень өөһэдынгөө корейскэ ахадүүнэртэ советскэ хүнүүд танай агууехэ һайндэртэ хүсэжэ байна.

Ахадүү баатар корейскэ арад мандаха болтогой!

Корейн Ажалай парти, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительство мандаха болтогой!

Корейн Нэгэдэмэл демократическа Эсэгэ ороной фронт мандаха болтогой!

Советскэ ба корейскэ арадуудай хоорондын таһаршагүй бата хани барисаан ба харилсаан мандаха болтогой!

Нүхэр А. Б. Аристовай үгые тэндэ байгшад нэрьемэ альга ташалгаар угтажа, «Корейско-советскэ хани барисаан мандаха болтогой!» гэжэ хашхаралдаба.

Советскэ правительственна делегацие толгойлогшо А. Б. Аристов, делегациин гэшүүд КНДР-эй правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй ба КНР-эй делегацие толгойлогшо Чжу Дэтэй хамта талмай дээрэ суглараһан ажалшадта ошожо, хүдэлмэришэд, таряашад болон Корейскэ арадай армиин сэрэгшэдэй гарые барин мэндэшэлбэ, национальна һайндэртэйнь дашарамдуулан тэдэниие халуунаар амаршалба.

КНР-эй делегаци Пхеньян ерэбэ

ПХЕНЬЯН, августын 14. (ТАСС). КНР-эй түрүүлэгшын орлогшо Чжу Дэ түрүүтэй Хитадай Арадай Республикын делегаци Корейн сүлөөлэгдэһөөр 10 жэлэй ойн һайндэртэ байлсахаяа үсэгэлдэр Пхеньян ерээ. Вокзал дээрэ КНР-эй делегацие Корейн Ажалай партиин ба КНДР-эй правительствын хүтэлбэрилэгшэд угтаба.

Вокзал шадарай талмай дээрэ суглараһан олон мянган пхеньянайхид ахадүү хитад арадай түлөөлэгшэдые халуунаар амаршалаа.

Корейн сүлөөлэгдэһөөр 10 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан Пхеньянда болобо

ПХЕНЬЯН, августын 14. (ТАСС). Корейе Советскэ Армиин сүлөөлһэн үдэрһөө хойшо гүйсэһэн арбадахи жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан мүнөө үдэшэ Пхеньянда Моранбон театр соо болобо.

Корейн Ажалай партиин ба КНДР-эй правительствын хүтэлбэрилэгшэд Ким Ир Сен, Ким Ду Бон, Пак Ден Ай, Цой Ен Ген, Пак Чан Ок, Цой Чан Ик, Хон Мен Хи, Тен Ир Лен, Пак Ы Ван, Пак Кым Чер, Пак Ен Бин, Ли Ен гэгшэдэй, мүн Корейн Нэгэдэмэл демократическа Эсэгэ ороной фронтын хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай суглаанай президиумдэ орожо ерэхэдэнь, зал соо сугларaад байһан зон нэрьетэр альгаа ташажа угтаба. КПСС-эй ЦК-гэй секретарь А. Б. Аристов түрүүтэй Советскэ правительственна делегациин гэшүүд, КНР-эй түрүүлэгшын орлогшо Чжу Дэ түрүүтэй КНР-эй делегациин гэшүүд, хитад арадай һайндуратанай частьнуудые командалагша генерал Ян Юн, арадай демократиин оронуудай посолнууд болон хэрэгүүдтэнь этигэмжэтэд мүн лэ президиумдэ ерэжэ һууба. Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын болон арадай демократиин оронуудай түлөөлэгшэдэй хүндэлэлдэ, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагериин оронуудай таһаршагүй бата холбооной хүндэлэлдэ халуун альга ташалган зал соо болобо.

КНДР-эй Арадай Дээдэ суглаанай Президиумэй түрүүлэгшэ Ким Ду Бон баярай суглаае нээбэ. Корейн сүлөөлэгдэһэн үдэрһөө хойшо 10-дахи жэлэй ойдо зорюулһан элидхэл КНДР-эй министрнүүдэй кабинедэй түрүүлэгшэ Ким Ир Сен хэбэ.

Суглаанда хабаадагшадаар халуунаар угтуулһан Советскэ правительственна делегацие толгойлогшо А. Б. Аристов үгэ хэлээ.

Удаань Хитадай Арадай Республикын делегацие толгойлогшо Чжу Дэдэ үгэ үгтэһэн байна.

Тэрэшэлэн арадай демократиин оронуудай дипломатическа түлөөлэлгын газарнуудые толгойлогшонор суглаан дээрэ баярай үгэ хэлэбэ.

Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн V фестиваль дүүрэбэ

ВАРШАВА, августын 15. (ТАСС). Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн V фестивалие дүүргэлгын баярай найр үсэгэлдэр үдэшэлэн болобо.

И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Культурын ба наукын ордоной үмэнэхи талмай дээрэ дэлхэйн зуу гаран ороной залуушуулай делегацинууд, Польшын элдэб воеводствонуудһаа фестивальда ерэһэн олон арбаад мянган польско хүбүүд ба басагад, Варшавын ехэ олон зон сугларһан байна.

Трибуна дээрэ — демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерациин болон студентнүүдэй уласхоорондын союзай хүтэлбэрилэгшэд, фестивалиин хүндэтэ айлшад, залуушуулай делегацинуудые толгойлогшонор.

Фестивалиин дүүрэһэнтэй дашарамдуулан болоһон баяр найрта польско гүрэнэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшад, Варшавада байгаа дипломатическа түлөөлэлгын газарнуудые толгойлогшонор, хэдэн зуун хариин журналистнууд байба.

Баяр найрай һүүлээр фестивальда хабаадагшад бүхэдэлхэйн залуушуулда хандуулагдаһан бэшэг ехэ зоригжолтойгоор баталан абаба.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ тоое хороохо гэһэн Советскэ правительствын шиидхэбэри тушаа хилын саана иигэжэ бэшэнэ

АНГЛИЙСКА ГАДААДЫН ХЭРЭГҮҮДЭЙ МИНИСТЕРСТВЫН ТҮЛӨӨЛЭГШЫН МЭДҮҮЛГЭ

ЛОНДОН, августын 14. (ТАСС). Декабриин 15 болотор өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тоое 640 мянган хүнөөр хороохо гэһэн Советскэ Союзай шиидхэбэриие английска гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ амаршалаа гэжэ Рейтер агентство мэдээсэбэ.

Үсэгэлдэр үдэшэлэн английска МИД-эй түлөөлэгшын хэһэн тусхай мэдүүлгэ соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Советскэ правительствын шэнэ шиидхэбэриие Англи амаршална. Энэ шиидхэбэри хадаа Женевскэ зүблөөнэй эсэстэ уласхоорондын харилсаанай һайжарһанай нэгэ аша үрэ мүн».

«БУУ ЗЭБСЭГ ХУРЯАХА ТУХАЙ ХЭЛСЭЭ ХЭХЫН ТУЛА ҺАЙН ТЭМДЭГ»

ЛОНДОН, августын 14. (ТАСС). Зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ тоое хороохо гэһэн Советскэ правительствын шиидхэбэри тушаа английска хэблэл ехээр бэшэжэ үргэлжэлһөөр. Советскэ правительствын энэ шиидхэбэри уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые саашадань һулаpуулха хэрэгтэ туһатай байха гэжэ газетэнүүд тэмдэглэнэ. «Росси хадаа хоёр гайхалтай алхам хэбэ, — гэжэ «Пипл» газетын дипломатическа шэнжэлэгшэ бэшэнэ. — Эдэ алхамуудынь Зүүнэй ба Баруунай хоорондын харилсаандахи түгшүүрилые һулаpуулха байна. Советскэ правительство болбол жэлэй дүүрэтэр өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые 640 мянган хүнөөр хороохобди гэжэ тусхайта ёһоор августын 13-да соносхожо, эгээл эрхим алхам хэбэ. Энээнэй урда тээ ородууд атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ тухайгаа Женевскэ конференци дээрэ гайхалтай сэхээр мэдүүлһэн байгаа. Хэрбээ эб найрамдал тогтоохо арга боломжые хоёр талын гүрэнэй ажал-ябуулагшадай ашаглаа һаань, бодото эб найрамдалые туйлажа боломоор үедэ бидэнэр оробобди».

Зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай шиидхэбэриие тус шэнжэлэгшэ «илангаяа баяртай мэдээсэл мүн» гэжэ нэрлэбэ.

Энэ мэдээсэл хадаа «австрийска договор баталһан сагһаа хойшо түгшүүрилтэ байдалые һулаpуулха хэрэгтэ ородуудай хэһэн эгээл шухала туһа нэмэри болоно, энэ хадаа буу зэбсэг хуряаха тухай хэлсээ хэхын тула һайн тэмдэг болоно. Иимэ хэлсээн буу зэбсэг хуряаха тушаа ООН-эй комиссиин подкомитедтэ августын 29-дэ дахин эхилэгдэхэ ёһотой».

США-да ХЭЛЭГДЭҺЭН ТҮРҮҮШЫН ҺАНАМЖАНУУД

НЬЮ-ЙОРК, августын 14. (ТАСС). Гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ иигэжэ мэдүүлээ гээд «Нью-Йорк таймс» газетэ мэдээсэнэ: «Юрэ хэлэбэл, энэ хадаа найдуулмаар байжа болохо, тухайлхада, энэ асуудал хадаа буу зэбсэг хуряаха тушаа ООН-эй комиссиин подкомитедтэ энэ һарын һүүлээр болохо зүбшэн хэлсэлгын үедэ табигдаха хаш». Советскэ шиидхэбэриие американска столицада һайнаар угтаа гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетэ статьягайнгаа гаршагта тэмдэглэнэ.

Ассошиэйтед пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, сенатор-демократ Эллендер (Луизиана штадһаа) Советскэ Союзай шиидхэбэри тушаа иигэжэ мэдүүлээ: «Бидэнэр ородуудые дэмжэн урдаһаань ошохо ёһотойбди».

ЛОНДОН, августын 14. (ТАСС). Зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ тоое хороохо гэһэн Советскэ правительствын шиидхэбэри хадаа уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һулаpуулха хэрэгтэ хэгдэһэн туһа нэмэри мүн болоно гэжэ Вашингтондо амаршалһан байна гээд Рейтер агентствын корреспондент Вашингтонһоо мэдээсэнэ. Буу зэбсэг хуряаха тушаа ООН-эй комиссиин подкомитедэй ажал-ябуулгада конструктивна дэбжэлтэ хэхын тулада энэ мэдээсэл һайн тэмдэг болоно гэжэ дипломатическа бүлэгүүдэй дунда тоолоно.

«СОВЕТСКЭ ШИИДХЭБЭРИ ГАДААДЫН ХЭРЭГҮҮДЭЙ ДҮРБЭН МИНИСТРНҮҮДЭЙ ХООРОНДО БОЛОХОЁО БАЙГАА ХЭЛСЭЭЕ ХҮНГЭДХЭХЭ»

ПАРИЖ, августын 14. (ТАСС). Декабриин 15 болотор зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ тоое 640 мянган хүнөөр хороохо гэһэн Советскэ правительствын шиидхэбэри тушаа «Юманите Диманш» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «СССР-эй шиидхэбэри хадаа буу зэбсэг хуряаха замаар урагшаа хэгдэһэн ехэхэн алхам мүн болоно, тэрэшэлэн тэрэ хадаа түгшүүрилтэ байдалые һулаpуулха, Зүүнэй ба Баруунай оронуудай хоорондо этигэл найдабари бии болгохо хэрэгтэ туһа нэмэри болоно гэжэ баруун оронуудай үргэн олон зоной дунда тэмдэглэнэ. Советскэ правительствын шиидхэбэри болбол буу зэбсэг хуряаха асуудалые саашадаа амжалтатайгаар зүбшэн хэлсэхын тула тон һайн услови бии болгобо... Тиимэһээ СССР-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай советскэ шиидхэбэри буу зэбсэг хуряаха тушаа ООН-эй комиссиин подкомитедэй зорилгые ба октябрьда Женевэдэ гадаадын хэрэгүүдэй дүрбэн министрнүүдэй хоорондо болохоёо байгаа хэлсээе хүнгэдхэхэ байна».

ИНДИИН ХЭБЛЭЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ДЕЛИ, августын 13. (ТАСС). Советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тооe хороохо тухай ТАСС-эй мэдээсэлые бүхы газетэнүүд эли газарта томо гаршагтайгаар тунхаглаба.

«Хиндустан таймс» газетэ иимэ гаршагтайгаар толилбо: «Росси зэбсэгтэ хүсэнүүдээ хороохонь. Түгшүүрилтэ байдалые саашадань һулаpуулхын аша туһада хэгдэһэн алхам».

Энэ жэлдэ СССР-тэ 640 мянган хүн армиһаа табигдахань гэжэ эли газарта толилһон гаршаг соогоо «Хиндустан стандард» газетэ тэмдэглэбэ.

«ЖЕНЕВЫН ЁҺООР»

ВАРШАВА, августын 14. (ТАСС). Зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ тооe хороохо тухай Советскэ правительствын шиидхэбэри тушаа польско хэблэл үргэнөөр бэшэнэ.

«Трибуна Люду» газетэ редакционно статья соогоо иигэжэ бэшэнэ: Советскэ правительствын шэнэ алхам бүгэдэниитын һайшаал лэ абаха гээшэ. Женевскэ зүблөөнэй һүүлээр уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалай улам бүри элеэр һуларжа байхада, атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар конференциин Женевэдэ боложо байхада Советскэ правительствын иимэ алхам хэһэниинь гайхамшагтай һайн бэшээл.

БУУ ЗЭБСЭГ ХУРЯАХА ХЭРЭГТЭ ХЭГДЭҺЭН ТУҺА НЭМЭРИ

ВЕНА, августын 14. (ТАСС). Зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ тооe хороохо гэһэн шиидхэбэриие Советскэ правительствын абаһан тухай ТАСС-эй мэдээсэлые үглөөгүүр гараһан бүхы газетэнүүд эли газарта толилбо. «Эстеррейхише фольксштимме» газетэ ТАСС-эй мэдээсэлые нэгэдэхи хуудаһандаа иимэ гаршагтайгаар тунхаглаа: «Буу зэбсэг хуряаха уласхоорондын хэрэгтэ хэгдэһэн угаа ехэ туһа нэмэри. Эб найрамдал тогтоохоёо хүсэһэнэй бодото гэршэ баримта».

Советскэ Союзай энэ шиидхэбэриин угаа ехэ удхашанарые үлүүгээр сэгнэхын аргагүй гэжэ тус газетэ бэшэнэ. Өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые иимэ ехээр хороохо гэжэ дэлхэйн энэ агууехэ гүрэнэй шиидэһэниие бүхы дэлхэй дээрэ амаршалжа байна.

Баруунай газетэнүүд Советскэ правительствын шиидхэбэри тухай ТАСС-эй мэдэсэлые толилоод, тэрээн тушаа США-һаа, Англиһаа ба Франциһаа абтаһан мэдээсэлнүүдые тунхаглаба.

БОЛГАРИИН ГАЗЕТЭНҮҮДЭЙ МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

СОФИЯ, августын 14. (ТАСС). 1955 оной декабриин 15 болотор зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ тооe 640 мянган хүнөөр хороохо гэһэн Советскэ правительствын шиидхэбэри тухай ТАСС-эй мэдээсэлые болгарска газетэнүүд эли газарта тунхаглаба.

«Работническо дело» газетэ энэ мэдээсэлдэ зорюулжа «Уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые саашадань һулаpуулха хэрэгтэ хэгдэһэн шэнэ туһа нэмэри» гэһэн гаршагтай түрүү бэшэг толилбо. Советскэ правительствын шиидхэбэри хадаа агууехэ Советскэ гүрэнэй эб найрамдалда дуратай политикын үнэншэмэ, тон һайн гэршэ баримта мүн гэжэ статья соо хэлэгдэнэ... Советскэ правительствын шиидхэбэриие бусад гүрэнүүд дэмжэхэ байха. Энэ шиидхэбэри хадаа яаралтайгаар зэбсэгжэхэ ябадалые болюулха тухай, зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба буу зэбсэгүүдые бүгэдэниитээрээ хороохо тухай шухала асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэжэ болохо байна.

Мүн бусад гүрэнүүд, гол түлэб агууехэ гүрэнүүд, Советскэ Союзай жэшээгээр өөһэдынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тооe мүн лэ хороохо байха гэжэ арадууд хүлеэхэ эрхэтэй гэжэ газетэ бэшэнэ.

Атомна ба водородно зэбсэ[г] хорихын түлөө конференци Оса[када] нээгдэбэ

ПЕКИН, августын 14. (ТАСС). Атомна ба водородно зэбсэг хорихын түлөө уласхоорондын конференци японско Осака городто нээгдээ гэжэ японско радио дамжуулба. Тус конференци дээрэ нютагай олониитын 1500 шахуу түлөөлэгшэд, тэрэшэлэн Хиросимда болоһон конференцидэ хабаадагшад—хилын саадахи хэдэн оронуудай делегадууд байна.

Атомна бомбо хаяхада гэмтэжэ үхэһэн хүнүүдэй дурасхаалда конференцидэ хабаадагшадай нэгэ минутын туршада абяа шэмээгүй байһанай һүүлээр конферен[ци] хэлсэхэ асуудалнуудаа хар[аа]бэ. Тэдэ асуудалнуудай [то]на ба водородно зэбсэг хор[ихо] асуудал ороно.

Атомна ба водородно зэб[сэг хорихын] тула Хиросимда боло[һон ...] хоорондын конференциин [...] тухай элидхэлые Японии[н ...] зуудай генеральна сове[...] ральна секретарь урдань [...] кано хэбэ. Удаань Советск[э ...] Хитадай Арадай Республи[кын ...] диин болон бусад оронуу[дай ...] ниитын организацинуудай [...] шэд үгэ хэлэһэн байна.

Х Р О Н И К О

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум хадаа саарһанай ба модо болбосоруулдаг промышленностиин ниитэсоюзна министерствые СССР-эй саарһанай ба модо болбосоруулдаг промышленностиин союзно-республиканска министерство болгон шэнэдхэн байгуулаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум хадаа Украинска ССР-эй саарһанай ба модо болбосоруулдаг промышленностиин союз[но-респуб]ликанска министерство [...] шухала гэжэ тоолоһон ба[...] Министрнүүдэй Соведэй [...] списогэй ёһоор предприяти[...] лон организацинуудые [...] дамжуулан үгэхэ гэжэ ш[...] байна..

Редакторай о[рлогшо]
О. ГОМБ[...]

СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭ[НЭЙ] УРЬҺАЛАМЖА (1954 ОНДО ГАРГАГДАҺАН)

1955 оной августын 7-до Москва городто боло[һон] шүүбэринүүдэй 1-дэхи тиражай

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьһаламжын бүхы разрядуудта серинүүд ба облигаци[нуудай] удаадахи номернуудта шүүбэринүүд буугаа гэбэл:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№
160184	1—50	200	165098	12*)	1 000	170030	1—50	200	174887	1—
160283	1—50	200	165382	1—50	200	170046	29*)	5 000	174900	1—
160355	34*)	1 000	165423	1—50	200	170062	1—50	200	174930	1—
160624	42*)	1 000	165450	08*)	1 000	170064	1—50	200	175146	1—
160714	1—50	200	165479	1—50	200	170571	1—50	200	175371	12*)
160754	1—50	200	165764	1—50	200	170613	1—50	200	175450	1—
160764	1—50	200	165843	1—50	200	170717	1—50	200	175467	18*)
160796	43*)	1 000	165863	20*)	1 000	170738	24*)	1 000	175771	45*)
160812	16*)	1 000	166039	1—50	500	170838	1—50	200	175775	1—
160820	50*)	1 000	166083	20*)	1 000	171233	1—50	200	175831	1—
160902	13*)	5 000	166214	1—50	200	171576	1—50	200	176276	1—
161069	41*)	1 000	166301	1—50	200	171610	31*)	1 000	176325	1—
161162	32*)	1 000	166495	1—50	200	171660	05*)	1 000	176613	49*)
161242	38*)	1 000	166607	01*)	1 000	171701	1—50	500	176692	1—
161541	1—50	200	166650	1—50	200	171776	1—50	200	176936	1—
161815	1—50	200	166804	1—50	200	171783	1—50	200	176957	04*)
162238	48*)	1 000	166815	27*)	1 000	171856	14*)	1 000	177234	18*)
162265	26*)	1 000	166912	1—50	200	171882	1—50	200	177421	1—
162312	17*)	10 000	166939	1—50	200	171891	1—50	200	177430	1—
162352	1—50	200	167098	1—50	200	171961	1—50	200	177466	1—
162358	1—50	200	167218	1—50	200	172090	1—50	200	177623	1—
162384	1—50	500	167222	1—50	500	172144	1—50	200	177892	1—
162410	37*)	1 000	167464	28*)	1 000	172160	1—50	200	177985	1—
162630	06*)	1 000	167584	1—50	200	172257	1—50	200	178005	11*)
162660	1—50	200	168055	1—50	200	172284	1—50	200	178141	1—
162664	1—50	500	168148	1—50	200	172305	1—50	500	178168	1—
162735	03*)	1 000	168179	1—50	200	172653	1—50	200	178340	09*)
162785	1—50	200	168238	16*)	1 000	172843	1—50	200	178363	1—
163049	1—50	200	168243	1—50	200	172872	05*)	5 000	178463	1—
163061	1—50	200	168413	1—50	200	173039	10*)	1 000	178488	1—
163064	1—50	200	168542	1—50	200	173121	32*)	1 000	178631	1—
163303	16*)	5 000	169075	31*)	1 000	173136	1—50	200	178823	1—
163417	1—50	200	169089	19*)	1 000	173214	1—50	200	178928	1—
163604	1—50	200	169139	1—50	200	173231	1—50	200	179159	30*)
163606	1—50	200	169283	1—50	200	173394	28*)	5 000	179185	47*)
163726	1—50	200	169306	12*)	1 000	173824	1—50	200	179341	1—
164064	40*)	1 000	169307	1—50	500	173840	1—50	200	179383	1—
164219	1—50	200	169435	15*)	1 000	174056	07*)	1 000	179586	13*)
164291	08*)	5 000	169438	17*)	1 000	174431	1—50	200	179675	1—
164361	22*)	5 000	169472	1—50	200	174532	22*)	1 000	179768	06*)
164363	1—50	200	169569	1—50	500	174573	1—50	200	179808	46*)
164750	1—50	200	169881	1—50	200	174719	1—50	500	179849	14*)
164802	44*)	1 000	169952	1—50	200	174765	46*)	1 000	179872	1—
165052	01*)	1 000	169993	1—50	200	174863	23*)	5 000		

*) Энэ сериин облигацинуудай нүгөөдэ 49 номернуудта тус бүриин 200 т[үхэригэй] шүүбэринүүд буугаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ комиссиин түрү[үлэгшэ,] ажалшадай депутадуудай Москва городой Киевскэ [районой] Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Д. И. МЫШЛЯ[...]

Комиссиин харюусалгата секретарь С. Д. ВОРО[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-1[...], культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н-00539. Типография министерства культуры Бурят-Монгольской АССР Зак. №